

Vastaukset lausuntoihin ehdotuksesta sisäisten vuokrien määrittelyperusteiksi ja seurakunnille osoitettavan määrärahan jakoperusteiksi vuodesta 2026 alkaen

Nyt esitettävää sisäisten vuokrien määrittelyperustetta ja seurakunnille osoitettavan määrärahan jakoperustetta pidettiin lausunnoissa yleisesti ottaen hyvinä. Yhteisvastuullisuuden lisääminen sisäisissä vuokrissa nähtiin perustelluksi. Samoin toimintaan liittyviä määrärahan jako-osuuksia pidettiin pääosin hyvinä. Lausunnoissa myös kiitettiin siitä, että valmistelussa on huomioitu edellisellä lausuntokierroksella esiin nousseita asioita.

Sisäisten vuokrien osalta kysymyksiä herätti peruskorjauksen ja perusparannuksen määrittely. Tätä on tarkennettu jo nyt ja tullaan tarkentamaan myös jatkossa. Samoin huolta herätti se, kuinka nyt esitettävä sisäisten vuokrien malli kannustaa tilojen vähentämiseen, mikä on seurakuntayhtymän talouden kantokyvyn näkökulmasta keskeinen tavoite. Tämän tavoitteen saavuttamiseen tulee kiinnittää erityistä huomioita, kun valmistellaan esitystä Helsingin seurakuntayhtymän kiinteistöjen ja toimitilojen muodostamasta kokonaisuudesta vuoteen 2030.

Seurakuntien määrärahaajaon osalta lausunnoissa kiinnitettiin huomiota seurakunnan jäsenten ja alueella asuvien osuuksiin määrärahojen jakamisessa. Yhtäältä nähtiin, että seurakunnan jäsenten tosiasiallinen painoarvo määrärahojen määräytymiseen ei ole kasvanut, vaikka jäsenten osuutta perusosassa onkin kasvatettu. Toisaalta koettiin, että seurakunnan alueella asuvien painoarvo on laskenut. Toiminnan perusteella määrittävissä jako-osuuksissa on sekä seurakunnan jäseniin että sen alueella asuviin ihmisiin liittyviä kriteerejä. Kaikkineen kysymys siitä, missä määrin seurakuntien määrärahaajaossa tulee ottaa huomioon seurakuntaan kuuluvat ja alueella asuvat ihmiset, jakaa vahvasti Helsingin seurakuntia. Myös Kirkko Helsingissä -strategiaan liittyvät jako-osuudet herättivät kysymyksiä. Etenkin huolta herätti se, aiheuttavatko ne vaihtuessaan ennakoimattomuutta seurakuntien taloudenhoidolle.

Alle on koottu seurakuntien lausunnoista kohdat, joihin on annettu vastaukset. Vastaukset ovat [sinisellä tekstillä](#).

Haagan seurakunta

Haagan seurakuntaneuvosto haluaa kiinnittää huomiota seuraaviin kohtiin, joiden näemme vaativan vielä harkintaa ja/tai muutosta:

Kohdan 4 kirjaus ”Helsingin seurakuntayhtymä vastaa kiinteistöistä ja toimitiloista kirkkolainsäädännön ja seurakuntayhtymän perussäädännön kirjausten mukaisesti. Tämä vuoksi yhteinen kirkkovaltuusto viime kädessä päättää kiinteistöjen ja toimitilojen muodostamasta kokonaisuudesta.” on edelleen kirkkojärjestyksen kohdan 3:n luvun 53:n pykälän näkökulmasta haasteellinen. Kirkkojärjestyksen mukaan jokaisella seurakunnalla tulee olla kirkko ja toivomme, että tätä mahdollista kirjausta ei tulla käyttämään vipuvartena mahdollisissa seurakuntien yhdistymiskeskusteluissa.

Vastaus:

Kirkkolain ja Helsingin seurakuntayhtymän perussäännön mukaan yhtymä omistaa kaikki tilat. Näin ollen yhteinen kirkkovaltuusto voi myös päättää toimitilaverkosta. Kirkkolainsäädäntö ei ole tältä osin muuttunut, mutta Helsingissä käytäntö on painottanut vahvasti seurakuntien itsenäistä päätösvaltaa käytössään oleviin tiloihin. Päätöstä tehdessään yhteisen kirkkovaltuuston tulee huolehtia kirkkojärjestyksen noudattamisesta (*KJ 3:52: Seurakunnalla tulee olla kirkko. [...] Jos samalla alueella toimii kielen perusteella kaksi seurakuntaa, näillä voi olla yhteinen kirkko.*).

Yhteinen kirkkovaltuusto tai yhteinen kirkkoneuvosto eivät sen sijaan ole aloitteen tekijöinä seurakuntien yhdistämisessä. Tässä asiassa aloiteoikeus on hiippakunnan piispalla ja asiaa koskevien seurakuntien seurakuntaneuvostoilla. Vaikka huoli on ymmärrettävä, päätöstä toimitilaverkosta ei voi ainakaan suoraan sitoa kysymykseen seurakuntien määrästä.

Toiminnan perusteella jaettavaan määrärahaosuuteen sisältyvä Kirkko Helsingissä -strategian osuus (5, 26 %) seurakunnan määrärahasta on ennakoimaton ja haasteellinen, koska se on sidottu kulloinkin voimassa olevaan ja muuttuvaan strategiaan sekä sen painopisteisiin. Mielestämme tämä strategiaan sidottu osuus pitäisi poistaa erityisistä ja siirtää jaettavaksi suoraan seurakuntien määrärahaan.

Vastaus:

Yhteinen kirkkoneuvosto pitää tärkeänä, että Kirkko Helsingissä -strategiaa toteutetaan perustyössä ja perustyön rahoituksen puitteissa. Nyt seurakuntien määrärahojen jakoperusteissa olevan Kirkko Helsingissä -strategian osuuden tavoitteena on luoda mahdollisuus strategian toteuttamiseen ja sen kohderyhmien tavoittamiseen. Kirkko Helsingissä -strategiaan liittyvät jako-osuudet muuttuvat, mikäli yhteinen kirkkovaltuusto uudesta strategiasta päättäessään muuttaa strategian valintoja.

Seurakuntaneuvosto on jo lokakuussa antamaan lausunnossa todennut, että Helsingin seurakunnilla on hyvin erilaisia ja eritasoisia tiloja, jotka ovat myös sijainniltaan pääsymaksutuottoja ajatellen eriarvoisessa asemassa. Tämän ehdotetun sisäisten vuokrien mallin kohdalla pohdimme sen reilua ja tasapuolisuutta suhteessa tulonhankinnan mahdollisuuksiin, kun laajamittaisetkin peruskorjaukset kuitenkin katetaan yhteisestä potista.

Vastaus:

Tätä asiaa kysyttiin syksyn 2024 lausuntokierroksella. Silloin useampi seurakunta katsoi, että pääsymaksutulot tulisi käsitellä omana kokonaisuutenaan sisäisten vuokrien ja seurakuntien määrärahojen valmistelun jälkeen. Tämän vuoksi asiaa ei ole huomioitu tässä päätösehdotuksessa.

Ehdotetussa sisäisten vuokrien malliin tulisi mielestämme liittää kohtuullisessa tai välttävissä kunnossa olevien kirkkokiinteistöjen kuntokartoitus. Huopalahden kirkon sisätilojen peruskorjausremontti on jäänyt budjettisyydestä kesken vuonna 2017 ja välttävissä kunnossa olevista tiloista sekä laitteista tulee vuositasolla suuria ylläpitokustannuksia, jotka nostavat sisäistä vuokraa merkittäväällä tavalla niin, että kirkon neliövuokra on tällä hetkellä kaikista kirkkorakennuksista selkeästi kalleimmasta päästä.

Vastaus:

Kirkkojen luokitteluun liittyen kiinteistöjohtaja ja kiinteistökehityspäällikkö on tavannut kaikki kirkkoherrat. Samassa yhteydessä on käyty läpi tilojen kuntoa. Kiinteistötoimisto aikatauluttaa ja valmistelee kaikki investointihankkeet investointeihin varatun määrärahan puitteissa. On hyvä ehdotus, että kohtuullisessa tai välttävissä kunnossa oleville kirkkoille tehdään kuntokartoitus.

Tässä rahanjakomallissa keskitytään seurakuntien käytössä olevien tilojen sisäisten vuokrien määräytymisperusteisiin sekä määrärahanjakomalliin. Seurakuntaneuvosto toivoo, että meneillään olevan työnjakokeskustelun yhteydessä keskustellaan myös seurakuntien ja seurakuntayhtymän välisestä rahanjakoprosentista sekä yhteisten palveluiden käytössä olevien tilojen sisäisten vuokrien määristä suhteessa seurakuntien tiloihin ja vuokriin. Seurakunnallinen ja seurakuntien strategiaan pohjautuva perustyö tehdään seurakunnissa ja tämä tulisi huomioida tulevaisuuden rahanjakomalleja rakennettaessa, jotta seurakunnille taataan riittävät taloudelliset ja tilaresurssit.

Vastaus:

Seurakuntien ja yhteisten palveluiden välinen määrärahajako perustuu määriteltyyn työnjakoon seurakuntien ja yhteisten palveluiden välillä. Yhteinen kirkkovaltuusto päättää seurakuntien ja yhteisten palveluiden välisestä työnjaosta Työnjako-projektin linjausten pohjalta. Tavoitteena on, että projekti valmistuu vuoden 2025 aikana. Tehdyt päätökset huomioidaan, kun valmistellaan kokonaismäärärahanjakoa vuodelle 2027 ja siitä eteenpäin.

Herttoniemen seurakunta

Päätösesityksen kohdassa 4. todetaan, että yhteinen kirkkovaltuusto päättää viime kädessä Helsingin seurakuntien kiinteistöjen ja toimitilojen muodostamasta kokonaisuudesta. Vaikka tämä nähdäksemme on myös nykyinen tilanne, on toivottavaa, etteivät kirkkojen ja seurakuntien muiden kiinteistöjen nykyisestään vielä vähentyessä päätöksenteko ja sen vaikuttimet erkaannu liikaa seurakuntien arkitodellisuudesta ja niiden tarpeista.

Vastaus:

Tämä on tärkeä näkökohta, joka on hyvä ottaa huomioon kaikessa tiloja ja niiden kokonaisuutta koskevassa valmistelussa.

Erityisesti kuitenkin mallissa jää mietityttämään Kirkko Helsingissä -strategiaan kytketyt resurssipainotukset, jotka nykyisillä valinnoilla ovat esimerkiksi omalta kannaltamme hyviä, mutta mikä lienee tilanne muutaman vuoden päästä? Muodostuuko tästä painotuksesta ansa, joka tuottaa seurakunnille ikäviä ja ennakoimattomia yllätyksiä jatkossa?

Herttoniemen seurakuntaneuvosto kiinnitti jo edellisen lausuntonsa yhteydessä kriittistä huomiota siihen, miten jakoperusteisiin ei pitäisi sisällyttää Kirkko Helsingissä -strategian kriteerejä siten, että tämä yhteinen strategia pyrkisi käytännössä ohjaamaan itsenäisten paikallisseurakuntien työtä.

Vastaus:

Yhteinen kirkkoneuvosto pitää tärkeänä, että Kirkko Helsingissä -strategiaa toteutetaan perustyössä ja perustyön rahoituksen puitteissa. Nyt seurakuntien määrärahojen jakoperusteissa

olevan Kirkko Helsingissä -strategian osuuden tavoitteena on luoda mahdollisuus strategian toteuttamiseen ja sen kohderyhmien tavoittamiseen. Kirkko Helsingissä -strategiaan liittyvät jako-osuudet muuttuvat, mikäli yhteinen kirkkovaltuusto uudesta strategiasta päättäessään muuttaa strategian valintoja. Kirkkolain mukaan jokainen seurakunta päättää kuitenkin itsenäisesti sille talousarviokehyksessä osoitettujen varojen käytöstä (KL 3:18).

Kallion seurakunta

Pidämme ongelmallisena Yhteisen kirkkovaltuuston roolia seurakuntien tilapäätöksissä

Lausuntoesityksessä todetaan: ”Yhteiselle kirkkovaltuustolle valmistellaan esitys Helsingin seurakuntayhtymän kiinteistöjen ja toimitilojen muodostamasta kokonaisuudesta vuoteen 2030. Valittavasta sisäisten vuokrien mallista riippumatta yhteisen kirkkovaltuuston päätös tulee määrittämään reunaehdot, joiden puitteissa seurakunnat voivat päättää käytössään olevista tiloista.”

Tilat ovat teologisesti ja toiminnallisesti yksi merkittävin seurakuntien käytössä oleva resurssi. Tämä tilakokonaisuuden siirtäminen yhteiseen päätöksentekoon johtaisi siihen, että päätösvalta ja kehittämismahdollisuus tilojen osalta siirtyisi yhtymään ja pois paikallisseurakunnilta. Järjestelmä pienentäisi seurakunnan mahdollisuuksia kehittää työtä, tasapainottaa taloutta tai muuttaa resurssien painopistettä. Suunniteltu prosessi vaarantaa seurakuntien toiminnallisen itsenäisyyden ja siirtää Helsingin seurakunnissa merkittävää toiminnallista ja taloudellista valtaa yhtymään.

Käytännössä YKN ja YKV käyttäisivät merkittävän osan ajastaan kiistellessään seurakuntien tiloista. Päätösten henkinen ja hengellinen johtaminen jäisi lopuksi kuitenkin kirkkoherralle ja seurakuntaneuvostolle, jolla ei asiassa ole ollut päätösvaltaa. Tämä lisäisi kokemusta epäoikeudenmukaisuudesta ja kuulemattomuudesta sekä aiheuttaisi yhteisten päätöselinten merkittävän roolin muutoksen. Tiloista luopuminen on nyt vaikeaa, mutta koska ne ovat seurakuntalaisten tiloja, niin niistä luopumispäätökset pitääkin johtaa harkiten ja huolella lähellä toimijatasoa.

Vastaus:

Kirkkolain ja Helsingin seurakuntayhtymän perussäännön mukaan yhtymä omistaa kaikki tilat. Näin ollen yhteinen kirkkovaltuusto voi myös päättää toimitilaverkosta kirkkojärjestyksen puitteissa (*KJ 3:52: Seurakunnalla tulee olla kirkko. [...] Jos samalla alueella toimii kielen perusteella kaksi seurakuntaa, näillä voi olla yhteinen kirkko.*) Kirkkolainsäädäntö ei ole tältä osin muuttunut, mutta Helsingissä käytäntö on painottanut vahvasti seurakuntien itsenäistä päätösvaltaa käytössään oleviin tiloihin. Seurakunta päättää edelleen kirkossa järjestettävästä toiminnasta kirkkojärjestyksen mukaisesti (*KJ 3:53: Kirkon käyttämisestä päättää kirkkoherra yhdessä kirkkoneuvoston tai seurakuntaneuvoston kanssa. Kirkon käyttöä valvoo kirkkoherra.*). Tavoitteena on, että tilojen kokonaisverkostosta tehdään pidemmän aikavälin kattava linjapäätös (nyt vuoteen 2030).

Peruskorjausten ja perusparannusten välinen jaottelu aiheuttaa ongelmia ja lisää hallintoa

Mallissa oleva perusparannus- ja peruskorjaus -jaottelu vaatii vielä lisätyötä ja harkintaa. Myös se, onko kiinteistöjohtokunta oikea taho päättämään jaottelun soveltamisesta, vaatii vielä uudelleen

harkintaa. Onko kiinteistöjohtokunnalla aikaa, osaamista ja oikeita työkaluja ratkaista nyt esityksessä varsin abstraktiksi jäävä ero.

Kallion seurakunnalla on useita esimerkkejä yksittäisistä kiinteistöön liittyvistä korjauksista, joiden määrittely peruskorjaus-/perusparannus-akselilla on hyvin epäselvää annettujen linjausten mukaisesti (esimerkiksi hissi lisäämään seurakuntatilojen saavutettavuutta tai keittiön siirto silloin, kun rakennetaan työntekijöiden lakisääteinen tila). Kun tilaluopumisia toivottavasti tulevaisuudessa tehdään, niin tilojen monimuotoistumiseen ja siirrettäviin toimintoihin liittyvät kysymykset tulevat olemaan yhä moninaisempia. Ovatko ne peruskorjauksia vai perusparannuksia on seurakunnalle merkittävä talouskysymys.

Esitämme hankalan yksityiskohtaista päätösprosessia vaativan jaottelun sijaan, että valtuusto päättäisi neljän vuoden investointiohjelman korjaustarpeista ja perusparannustarpeista sekä tähän liittyvän kustannusarvion sekä lisäksi ohjeellisen seuraavan neljän vuoden suunnitelman. Näin saataisiin kokonaisarvio siitä, millainen tosiasiallisesti on isojen peruskorjausten vaatima taloudellinen panostus. Näihin investointeihin sitouduttaisiin yhteisellä rahoituksella. Kiinnitämme samalla huomiota siihen, että yhtymän kiinteistöosaston resurssit tulee turvata juuri peruskorjausten suunnitteluun ja kiinteistöistä huolehtimiseen.

Vastaus:

Peruskorjauksen ja perusparannuksen välistä eroa on selkeytetty lausuntokierroksen jälkeen. Linjausta on tarkennettu muun muassa tiloista luopumisen yhteydessä tehtävien muutosten osalta. Peruskorjauksen ja perusparannuksen välistä eroa tulee selkeyttää vielä jatkossakin. Kiinteistöjohtokunta valmisteleo vuokrakäsikirjan, joka määrittelee peruskorjauksen ja perusparannuksen käsittelyä Helsingin seurakuntayhtymässä. Seurakuntien tasapuolinen kohtelu sisäisiin vuokriin liittyvissä kysymyksissä on tärkeää. Vuokrakäsikirjan on tarkoitus edesauttaa sitä.

Kiinteistöjohtokunta on yhteisen kirkkovaltuuston perustama päätösvaltainen toimielin, jonka tehtävänä on muun muassa suunnitella, kehittää ja valvoa kiinteistöihin liittyvää toimintaa. Sen kokoonpanoon kuuluu luottamushenkilöitä ja kiinteistöalan asiantuntijoita, joilla on asiantuntemusta myös erilaisten vuokrajärjestelmien kehittämisestä. Kirkkoherrojen edustajalla ja yhteisen kirkkoneuvoston puheenjohtajalla on puhe- ja läsnäolo-oikeus kokouksissa. Tällaisena elimenä se on luonteva linjaamaan, mikä osa investointihankkeessa syntyneistä kustannuksista on peruskorjausta ja mikä perusparannusta.

Ulkopuolisten tilojen kalleus suhteessa sisäisen vuokrien tiloihin

Koska omien tilojen ulkopuolelta vuokrattujen tilojen vuokraan sisältyy myös pääomavastike, tulevat ne seurakunnille kalliimmaksi kuin seurakunnan omistuksessa olevat tilat. Seurakunnille yhtymän järjestämää tilaa on hyvinkin epätasaisesti 0,06-0,35 m² /jäsen. Seurakunnat, joille yhtymän tiloja pystytään tarjoamaan enemmän kuin muille, hyötyvät tästä epäsuhdasta.

Vastaus:

Tämä on totta. Jotta seurakuntayhtymällä ei ole omistuksessaan vajaakäytössä olevia tiloja, ensisijaisena tavoitteena on, että seurakuntayhtymän eri toimijat käyttävät yhtymän omassa omistuksessa olevia tiloja. Se, että ulkopuolelta vuokrattavat tilat ovat yhtymän itse omistamia tiloja kalliimpia, tukee tämän tavoitteen toteutumista.

Erityisesti pidämme tärkeänä, että seurataan rippikouluun osallistuneiden kustannusten ja saadun kompensaation vastaavuutta. Rippikouluun hakeutuminen Helsingissä on vapaata yli seurakuntarajojen. Tämä on tärkeä nuorten osallisuutta ja toimijuutta korostava arvo, joka myös lapsivaikutusten arvioinnissa nostetaan esille. Tosiasia kuitenkin on, että näin rippikouluun osallistuminen suhteessa omaan ikäluokkaan on viimeisen kahden vuoden aikana vaihdellut kokonaisten ryhmien verran 11/19 seurakunnassa. Luvut ovat ikäluokkaan verrattuna -63 - +51 nuoreen kahdessa vuodessa. Tämä tarkoittaa 2-3 rippikouluryhmän heittelyä, verrattuna siihen mikäli tarkasteltaisiin vain ikäluokkaa. Silti meille ei ole osoitettu vielä tämän mittarin osalta laskelmia siitä, että raha riittää muuttuvien kustannusten kompensointiin.

Vastaus:

Kun lasketaan vuoden 2025 luvuilla, nyt esitettävä rippikouluun liittyvä määrärahaosuus tuo seurakunnille rahaa hieman yli 900 euroa/rippikoululainen. Tällä hetkellä käytössä olevassa tasausmekanismissa yhden rippikoululaisen laskennallinen kulu seurakunnalle on 800 euroa. Nyt esitettävä määrärahaosuus on siis tätä suurempi.

Tasausmekanismin kautta on tasattu Helsingin seurakuntayhtymän alueella tapahtuvaa liikkumista, mutta se ei ole korvannut seurakunnan omalta alueelta tulevia rippikoululaisia. Nyt esitettävä määrärahaosuus kattaa kaikki seurakunnan rippikouluissa käyneet Helsingin seurakuntien jäsenet. Tasausmekanismiin verrattuna pois jäävät vain muiden seurakuntien alueelta tulevat kirkkoon kuulumattomat rippikoululaiset.

Koska rippikoulun perusteella jaettava määrärahaosuus on prosenttiperustainen, tällä perusteella jaettavan rahan määrä riippuu seurakunnille osoitetun määrärahan määrästä. Sen sijaan ikäluokkien koko ei vaikuta jaettavan rahan määrään. Oletettavaa on, että rippikouluikäluokkien koko pienenee tulevaisuudessa. Tähän vaikuttavat sekä ikäluokkien pieneneminen että kirkkoon kuulumattomuuden vähentyminen ikäluokassa. Toisaalta rippikoulu kiinnostaa yhä enenevässä määrin myös kirkkoon kuulumattomia nuoria.

Tulevaisuudessa lienee hyvä seurata, kuinka rippikoulun perusteella jaettavan määrärahan määrä / rippikoululainen kehittyy sekä korjata tilannetta tarvittaessa. Tällä hetkellä määrärahan määrä / rippikoululainen on kuitenkin hyvällä tasolla.

Toiminnan volyymin pitäisi vaikuttaa määrärahoihin – kannustus kehittämiseen ja kasvuun uupuu

Koemme, että valitut mittarit eivät kannusta toimimaan, kehittämään ja kasvamaan. Ne ovat staattisia. Parhaiten seurakunnat pärjäävät taloudellisesti tekemättä mitään.

Vastaus:

Määrärahaajaon kehittämisen keskeisenä periaatteena on se, että kirkkolain mukaan jokainen seurakunta päättää itsenäisesti sille talousarviokehelyksessä osoitettujen varojen käytöstä (KL 3:18). Seurakunnilta tullut viesti siitä, määrärahaajaolla ei saa määrittellä seurakunnissa tehtävää työtä tai mitata seurakuntien toimintaa, on ollut kohtuullisen yksimielinen. Tämän vuoksi määrärahojen jakamiseen ei myöskään käytetä seurakuntien toimintatilastoja vaan kirkon jäsentilastoja tai Helsingin kaupungin väestötilastoja.

Toisaalta seurakuntien määrärahaajaon on myös toivottu palkitsevan kirkon kasvamisesta ja jäsenmäärän lisääntymisestä, mikä on myös Kirkko Helsingissä -strategian mukaista. Jäsenyyden perusteella määrittävän osuuden kasvattaminen perusosassa, samoin kuin seurakuntaan

kastettujen ihmisten sekä jäsenten huomioiminen rippikoulun käyneissä tukevat kaikki tätä tavoitetta. Niillä on positiivisia kannustinvaikutuksia Helsingin seurakuntayhtymän kokonaistalouteen ja sitä kautta myös seurakuntien talouteen.

Strategiamittarit johtavat ennakoimattomuuteen

Toistamme edellisen lausunnon kantamme, että pidämme ongelmallisena Kirkko Helsingissä -strategian mainitsemista määrärahaajaossa. Koska erikseen on vielä strategian toimeenpanon määrärahat, niin asia kertautuu nyt useamassa kohdassa. Seurakuntien työn ensisijaisena ohjurina ovat seurakuntien omat strategiat, joita varten seurakunnalla on tilat ja joita varten seurakunta saa myös määrärahat.

Kirkko Helsingissä -strategian osuus seurakunnan määrärahasta on myös ennakoimaton, koska strategia muuttuu oletettavasti muutaman vuoden välein. Seurakunnan on vaikea suunnitella taloutta pitkäjänteisesti ja käyttää rahaa vastuullisesti, jos noin ison rahamäärän jatko on epäselvää. Strategiamäärärahan osuus pitäisi poistaa erityislistista ja siirtää jaettavaksi seurakuntien kehyksessä.

Vastaus:

Yhteinen kirkkoneuvosto pitää tärkeänä, että Kirkko Helsingissä -strategiaa toteutetaan perustyössä ja perustyön rahoituksen puitteissa. Nyt seurakuntien määrärahojen jakoperusteissa olevan Kirkko Helsingissä -strategian osuuden tavoitteena on luoda mahdollisuus strategian toteuttamiseen ja sen kohderyhmien tavoittamiseen. Kirkko Helsingissä -strategiaan liittyvät jako-osuudet muuttuvat, mikäli yhteinen kirkkovaltuusto uudesta strategiasta päättäessään muuttaa strategian valintoja. On kuitenkin hyvä huomioida, että kirkkolain mukaan jokainen seurakunta päättää itsenäisesti sille talousarviokehyksessä osoitettujen varojen käytöstä (KL 3:18).

Koska malleihin liittyvät yksityiskohtaiset laskelmat, suunnitellut prosessit sekä toimintavaltuudet ovat osin kesken, olisimme toivoneet mallin yksityiskohtien hiomista vielä seuraavan vuoden ajan. Näin mallin käyttöönoton kaikki yksityiskohdat olisivat olleet valmiina, emmekä olisi toistaneet yhteisönä edellisen mallin käyttöönoton virheitä.

Vastaus:

Valmistelu on tehty sille asetetussa aikataulussa. Lausuntokierroksella ei ole tullut esiin mitään sellaista, jonka vuoksi valmistelua on syytä jatkaa vielä vuodella eteenpäin.

Kannelmäen seurakunta

Sisäisten vuokrien laskelmista on jätetty pois Helsingin seurakuntayhtymän omistama Malminkartanon kappeli, josta seurakunta luopui säästösyistä vuonna 2014. Kappeli toimii tällä hetkellä toisena Kannelmäen seurakunnan väistötilana. Kappelin (Puustelli, Vellikellonpolku 8, 5035060023) tarkan pinta-alan arvio vaihtelee 231-271 m² välillä. Mikäli peruskorjauskustannukset eivät jää yksittäisen seurakunnan vastuulle, voisiko Kannelmäen seurakunnalla tulevaisuudessa olla mahdollisuus maksaa sisäistä vuokraa myös Malminkartanon kappelista?

Vastaus:

Tilojen osalta tavoitteena on edelleen, että Helsingin seurakuntien käytössä olevia tiloja vähennetään niin, että niiden määrä on vuonna 2030 enintään 110 000 m². Tämän vuoksi nyt tehtävään päätösesitykseen on kirjattu velvollisuus valmistella kiinteistöjen ja toimitilojen luokittelu ja sitä seuraava esitys Helsingin seurakuntayhtymän kiinteistöjen ja toimitilojen muodostamasta kokonaisuudesta vuoteen 2030. Tämä pitää sisällään myös Kannelmäen seurakunnan käytössä olevien tilojen tarkastelemisen. Tilaverkoston liittyvän päätöksen jälkeen seurakuntien tilojen tulee olla yhteisen kirkkovaltuuston tekemän Helsingin seurakuntayhtymän kiinteistöjen ja toimitilojen muodostamaa kokonaisuutta koskevan päätöksen mukaisia.

Kannelmäen kirkko ei ole ainoa Helsingin seurakuntayhtymän seurakuntien peruskorjausta vaativista pääkirkoista. Korjausvelkaa on huomattavasti, mikä herättää huolta siitä, kuinka paljon yhteisiä varoja voidaan vuosittain kohdentaa peruskorjauksiin vaarantamatta seurakuntien käyttötaloutta ja mahdollisuutta strategiseen seurakuntatyön kehittämiseen. Voidaanko sijoitussäästöjä käyttää peruskorjausten rahoittamiseen siten, että seurakunnille jaettavan rahoituksen suuruus pysyy vakaalla, toiminnan jatkuvuutta tukevalla tasolla? Laskelmissa ei ole suoraa vastausta näihin epävarmuustekijöihin. Investointilinjaukset olisi hyvä kirjata euromääräisesti mukaan sisäisten vuokrien ja määrärahan jakoperusteiden laskelmiin.

Vastaus:

Kunkin vuoden talousarviossa päätetään investointeihin varatun määrärahan suuruus, joka on suhteessa seurakuntayhtymän taloudelliseen kantokykyyn. Se rajaa investointien toteuttamista. Kiinteistötoimi voi aikatauluttaa ja valmistella investointihankkeet vain tuon määrärahan puitteissa. Koska kirkkojen luokitteluun liittyvä valmistelu ei ole vielä valmiina, yhteinen kirkkovaltuusto ei ole myöskään tehnyt korjaushankkeiden priorisointia. Tämän vuoksi ei ole tarkkaa tietoa erilaisten korjaushankkeiden sijoittumisesta sekä niiden kustannuksista.

Ehdotuksen sisäisten vuokrien määrittelyperusteissa (kohta 2.D) mainitaan, että kiinteistöjohtokunta päättää hankekohtaisesti, mikä osa investointihankkeessa syntyneistä kustannuksista on peruskorjausta ja mikä perusparannusta. Tämä kohta on epäselvä ilman selkeitä ennakkotapauksia. Hankekohtaisuuden ja kiinteistöjohtokunnan asiantuntijavallan tulisi olla tarkemmin määritelty.

Vastaus:

Peruskorjauksen ja perusparannuksen välistä eroa on selkeytetty lausuntokierroksen jälkeen. Linjausta on tarkennettu muun muassa tiloista luopumisen yhteydessä tehtävien muutosten osalta. Peruskorjauksen ja perusparannuksen välistä eroa tulee selkeyttää vielä jatkossakin. Kiinteistöjohtokunta valmistelee vuokrakäsikirjan, joka määrittelee peruskorjauksen ja perusparannuksen käsittelyä Helsingin seurakuntayhtymässä.

Hankekohtaisuudella tarkoitetaan sitä, että jokaista investointihanketta käsitellään omana kokonaisuutenaan.

Kiinteistöjohtokunta on yhteisen kirkkovaltuuston perustama päätösvaltainen toimielin, jonka tehtävänä on muun muassa suunnitella, kehittää ja valvoa kiinteistöihin liittyvää toimintaa. Sen kokoonpanoon kuuluu luottamushenkilöitä ja kiinteistöalan asiantuntijoita, joilla on asiantuntemusta

myös erilaisten vuokrajärjestelmien kehittämisestä. Kirkkoherrojen edustajalla ja yhteisen kirkkoneuvoston puheenjohtajalla on puhe- ja läsnäolo-oikeus kokouksissa.

Seurakuntien ydinpalvelut, kuten rippikoululaisten ja kastettujen määrät, on huomioitu määrärahojen jakokriteereissä toiminnallisista syistä. Myös ehdotettu jakosuhte jäsenten ja alueella asuvien kesken (70/30 %) on perusteltua seurakuntien perustoiminnan kehittämisen ja tämän työn strategisen johtamisen takia. Diakoninen tarve vaihtelee seurakunnittain, ja tämä tulee huomioida määrärahan jaossa yhteisvastuullisesti. Diakoniatyön resursseja on järkevä kohdentaa suoraan niihin seurakuntiin, joissa avun tarve on suurin.

Vastaus:

Diakonisen tarpeen jakokriteerien tarkoituksena on ottaa rahanjaossa huomioon seurakuntien alueiden erilaiset tarpeet. Kirkkolain mukaan jokainen seurakunta päättää kuitenkin itsenäisesti sille talousarviokehyksessä osoitettujen varojen käytöstä (KL 3:18) ja esimerkiksi diakoniatyön resurssoinnista.

On hyvä, että jakokriteereihin on lisätty alueella asuvat nuoret aikuiset ja muuta kuin kotimaista kieltä puhuvat. Tämä resurssitarve tulisi huomioida seurakuntien perustoiminnan yhteydessä eikä sijoittaa ajan myötä muuttuvien strategisten tavoitteiden alle. Jokaisella seurakunnalla on oma strategiansa, jonka mukaisesti se kohdentaa resurssejaan.

Vastaus:

Lähtökohtana on, että Kirkko Helsingissä -strategian mukaan määrittyviä jakoperusteita tarkastellaan strategian vaihtuessa. Joissain lausunnoissa on ehdotettu, että nyt esitettävät Kirkko Helsingissä -strategian mukaan määrittyvät jakoperusteet (nuoret aikuiset ja muut kuin kotimaisia kieliä puhuvat ihmiset) säilyisivät myös jatkossa. Tätä tulee tarkastella tulevaisuudessa.

Lauttasaaren seurakunta

Ehdotetussa mallissa kiinteistöjohtokunta päättää hankekohtaisesti mikä osa investointihankkeesta syntyneistä kustannuksista on peruskorjausta ja perusparannusta. Tämän osalta on oleellista, että seurakunnilla on tiedossa päätöksiä ohjaavat perusteet jo etukäteen, jotta jo investointeja suunniteltaessa on mahdollista arvioida tulevia kustannuksia seurakunnalle.

Vastaus:

Peruskorjauksen ja perusparannuksen välistä eroa on selkeytetty lausuntokierroksen jälkeen. Linjausta on tarkennettu muun muassa tiloista luopumisen yhteydessä tehtävien muutosten osalta. Peruskorjauksen ja perusparannuksen välistä eroa tulee selkeyttää vielä jatkossakin. Kiinteistöjohtokunta valmistelee vuokratäksikirjan, joka määrittelee peruskorjauksen ja perusparannuksen käsittelyä Helsingin seurakuntayhtymässä. Seurakuntien tasapuolinen kohtelu sisäisiin vuokriin liittyvissä kysymyksissä on tärkeää. Vuokratäksikirjan on tarkoitus edesauttaa sitä.

Lauttasaaren seurakunnan kirkkosalin katto ei ole kunnossa. Perustasoa ei olla vielä tässä saavutettu. Ylipäättänsä Lauttasaaren seurakunnan peruskorjaus on vielä kesken katon ja julkisivujen osalta. Oletamme, että näiden korjaus luetaan peruskorjausinvestoinneiksi.

Yleisesti korjausten osalta on huomioitava, että peruskorjausten ja perusparannusten erittely voi olla hyvinkin spekulatiivista, kun ajassa mennään pitkälle taaksepäin.

Vastaus:

Kirkkojen luokitteluun liittyen kiinteistöjohtaja ja kiinteistökehityspäällikkö on tavannut kaikki kirkkoherrat. Samassa yhteydessä on käyty läpi tilojen kuntoa. Kiinteistötoimisto aikatauluttaa ja valmistelee kaikki investointihankkeet investointeihin varatun määrärahan puitteissa. Kiinteistöjohtokunta määrittelee, missä määrin korjaushanke on peruskorjausta ja missä määrin perusparannusta.

Koska sisäiset vuokrat määräytyvät edellisen hyväksytyn tilinpäätöksen mukaan, vuoden 2026 sisäiset vuokrat määräytyvät vuoden 2024 kustannusten perusteella. Nyt olevassa esityksessä perusparannuksen osuutta sovelletaan 1.1.2024 alkaen. Peruskorjauksen ja perusparannuksen välistä erottelua ei siis sovelleta tätä vanhemmissa investoinneissa. Erityisesti kirkkojen poistoajat ovat pitkät. Tämän vuoksi jälkikäteen on käytännössä hyvin vaikea selvittää perusparannuksen osuutta jo tehdyistä investoinneista.

Lauttasaaren seurakunta toivoo, että kyseinen malli olisi käytössä pitkään. Ehdotamme, että esitykseen lisätään maininta päätökseen sitoutumisesta esimerkiksi 10 vuodeksi.

Vastaus:

On kannatettavaa, että nyt päätettävään sisäisten vuokrien malliin sitoudutaan pitkäksi aikaa, esimerkiksi 10 vuodeksi. Edellinen sisäisten vuokrien määrittelyperustetta koskeva päätös oli määräaikainen (vuosille 2023–2025). Se kannusti mallin tarkastelemiseen ja kehittämiseen. Toisaalta määräaikaisuus loi väliaikaisuuden tunteen, eikä tuolloin päätetty malli koskaan juurtunut kunnolla osaksi seurakuntien taloudenpidon arkea. Jotta nyt päätettävä sisäisten vuokrien määrittelyperuste tuottaa niitä hyötyjä, joita sillä nähdään olevan, siitä tulisi tulla uusi normaali tapa toimia. Näemme, että toistaiseksi voimassa oleva päätös, jossa ei ole aikarajaa, tukee tätä parhaiten. Se myös mahdollistaa sisäisten vuokrien määrittelyperusteen hienosäädön, jos siihen ilmenee tarvetta.

Malmin seurakunta

Kiinnitämme huomiota seuraaviin kohtiin, jotka mielestämme vaativat vielä harkintaa ja/tai muutosta:

- Pyydämme, että ulkoa vuokrattavien tilojen mahdollisuus selkiytetään tekstiin. Toisaalla sanotaan, että toimitilaverkostosta päättää YKV ja toisaalla todetaan, että seurakunta voi edelleen vuokrata tiloja ulkoa. Pidämme tärkeänä, että seurakunnilla säilyy mahdollisuus vuokrata tiloja ulkoa omalla päätöksellään. Tämä liittyy myös siihen kokonaisuuteen, että toimitilasta luopumisen jälkeen tarvitaan jollekin alueelle pienempi tila vaikkapa muskarille tai eläkeläisten kokoontumiselle.

Vastaus:

Lähtökohtaisesti kun yhteinen kirkkovaltuusto päättää Helsingin seurakuntayhtymän kiinteistöjen ja toimitilojen muodostamasta kokonaisuudesta, se päättää seurakuntayhtymän omistamista tiloista.

Tällöin seurakunnille jää edelleen mahdollisuus vuokrata tiloja ulkopuolelta, kun se sitoutuu vastaamaan kaikista tilaan liittyvistä vastuista ja velvoitteista. Käytännön toimintamallia tullaan tämän asian yksityiskohtien osalta vielä hiomaan ja muun muassa tarkennetaan seurakuntien, kiinteistöpalveluiden ja yhteisen päätöksen teon rooleja ulkoa vuokrattavien tilojen osalta.

- Kirkko Helsingissä -strategian osuus seurakunnan määrärahasta on ennakoimaton, koska strategia muuttuu oletettavasti muutaman vuoden välein. Malmin seurakunnan osalta laskelmassa näkyy, että tuo strategiaan perustuva rahamäärä olisi yli 330 000 euroa vuonna 2026. Seurakunnan on vaikea suunnitella taloutta pitkäjänteisesti ja käyttää rahaa vastuullisesti, jos noin ison rahamäärän jatko on epäselvää. Se tarkoittaa esim. kuuden työntekijän palkkarahaa. Mielestämme tuo osuus pitäisi poistaa erityisistä ja siirtää jaettavaksi seurakuntien kehityksessä.

Vastaus:

Yhteinen kirkkoneuvosto pitää tärkeänä, että Kirkko Helsingissä -strategiaa toteutetaan perustyössä ja perustyön rahoituksen puitteissa. Nyt seurakuntien määrärahojen jakoperusteissa olevan Kirkko Helsingissä -strategian osuuden tavoitteena on luoda mahdollisuus strategian toteuttamiseen ja sen kohderyhmien tavoittamiseen. Kirkko Helsingissä -strategiaan liittyvät jako-osuudet muuttuvat, mikäli yhteinen kirkkovaltuusto uudesta strategiasta päättäessään muuttaa strategian valintoja.

- Mallissa ei huomioida sitä, että seurakunnilla on erilaiset mahdollisuudet hankkia tiloillaan tuloja. Oikeudenmukainen malli huomioisi tämän jollain tavalla, esim. joku tuottoraja, jonka ylimenevästä osasta jokin prosentti lisättäisiin kaikkien seurakuntien jaettavaan määrärahaan?

Vastaus:

Kun asiaa kysyttiin syksyn 2024 lausuntokierroksella, useampi seurakunta katsoi, että pääsymaksutulot tulisi käsitellä omana kokonaisuutenaan sisäisten vuokrien ja seurakuntien määrärahojen valmistelun jälkeen. Tämän vuoksi asiaa ei ole huomioitu tässä päätösehdotuksessa.

- Peruskorjauksen ja perusparannuksen kategoriat ovat epäselviä. Pyydämme, että niitä selkiytetään siten, että eri osapuolet ymmärtävät päätökset niitä tehdessään. Koska määrittely vaikuttaa suoraan sisäisen vuokran määrään, kategorioista olisi tärkeä tehdä mahdollisimman tarkka määrittely etukäteen, jotta vältämme riidat ja epäselvyydet siinä vaiheessa, kun asia tulee konkreettisesti päätettäväksi yksittäisten remonttien yhteydessä.

Vastaus:

Peruskorjauksen ja perusparannuksen välistä eroa on selkeytetty lausuntokierroksen jälkeen. Linjausta on tarkennettu muun muassa tiloista luopumisen yhteydessä tehtävien muutosten osalta. Peruskorjauksen ja perusparannuksen välistä eroa tulee selkeyttää vielä jatkossakin. Kiinteistöjohtokunta valmistelee vuokrakäsikirjan, joka määrittelee peruskorjauksen ja perusparannuksen käsittelyä Helsingin seurakuntayhtymässä.

- Sisäisten vuokrien malli ei vahvasti kannusta tilojen vähentämiseen. Tämä on hyvä huomioida jotenkin. Syksyllä ehdotimme, että tilakokonaisuuteen voisi liittää seurakuntakohtaisesti jonkinlaisen tiloja per asukas tai tiloja per jäsen -tyyppisen mittarin, joka olisi luopumiskeskusteluissa yhtenä ohjaavana perusteena.

Vastaus:

Helsingin seurakuntayhtymän tavoitteena on luopua mittavasta määrästä tiloja. Tämän tukeminen on ollut tavoitteena myös sisäisten vuokrien kehittämisessä. Aiemmassa sisäisten vuokrien mallissa kaikki tilasta tulevat kulut kohdistuivat tilan käyttäjälle. Tällä nähtiin olevan vahva ohjausvaikutus myös tilojen vähentämiseen. Seurakunnat eroavat kuitenkin toisistaan sekä tilojen määrän että niiden koon ja käyttötarkoituksen suhteen (esim. perinteinen kirkkorakennus vs. seurakunnan ainoana tilana toimiva monitoimikirkko). Myös tiloihin kohdistuvat korjaustarpeet ovat pääosin seurakunnasta riippumattomia. Tämän vuoksi on haluttu kasvattaa yhteisvastuullisuutta erityisesti peruskorjausinvestointien osalta.

Nyt esitettävässä sisäisten vuokrien määrittelyperusteissa seurakunnan käytössä olevan tilan sisäinen vuokra muodostuu tilan käyttö- ja ylläpitokuluista ja mahdollisesti tilaan tehtyjen perusparannusinvestointien poistoista. Kun seurakunta luopuu tilasta, seurakunta ei maksa enää näitä kuluja. Näiden kulujen osalta nyt esitettävä sisäisten vuokrien määrittelyperuste kannustaa edelleen tiloista luopumisiin. Peruskorjausinvestointien poistojen osuus ei kohdistu suoraan tilasta luopuvaan seurakuntaan. Jokainen seurakuntien käytöstä poistettu tila pienentää kuitenkin osaltaan seurakunnille osoitettavan määrärahan päältä veloitettavaa peruskorjausinvestointien poistojen osuutta, mikä lisää seurakunnille toimintaan jaettavan määrärahan määrää.

Päätösesityksessä todetaan yhteisen kirkkovaltuuston valta ja vastuu Helsingin koko kirkkoverkoston osalta. Tämän liittyvä valmistelu tulee tehdä niin, että tilojen kokonaisverkostosta on mahdollista päättää vuoden 2025 aikana. Valmistelussa tulee huomioida myös tilojen määrä, joka mahdollistaa Helsingin seurakuntayhtymän kestäväen taloudenpidon myös tulevaisuudessa.

Kaikkineen kysymys tilojen määrästä ja niiden vähentämisen tarpeesta on tärkeä ja sen toteutumista tulee seurata tulevina vuosina.

- Ennen päätöksentekoa kaipaamme laskelmaa tiedossa olevien remonttien vaikutuksesta määrärahoihin. Tätä pyysimme myös syksyn lausunnossa. Malmin kirkon, Lauttasaaren ja Munkkiniemen kirkkojen remonttien kustannukset ovat aika hyvin tiedossa. Voisiko tästä tehdä laskelman ennakoiden vuoden 2029 jaettavan rahamäärän ja tekemällä siitä harjoituksen ehdotetulla sisäisten vuokrien ja määrärahan mallilla?

Vastaus:

Erilaisten skenaariolaskelmien tuottaminen on tärkeä osa päätöksentekoa. Tilojen osalta tulevaisuuteen suuntautuvien laskemien tuottaminen on ollut hankalaa, sillä asiaan liittyvät valmistelut (kirkkojen luokittelu ja korjausten priorisointi) ovat kesken.

Yllä lueteltujen kirkkojen osalta kulut ovat paremmin tiedossa. Lauttasaaren kirkon korjaushanke on valmis ja siihen liittyvät poistot näkyvät kokonaisuudessaan vuoden 2025 sisäisissä vuokrissa. Lauttasaaren kirkon osalta vuonna 2025 poistot ovat yhteensä 320 249 euroa. Malmin kirkon korjausten kustannuksen lienevät suurin piirtein samalla tasolla Lauttasaaren kirkon korjauksen kanssa. Munkkiniemen kirkon korjaus taas on hieman näitä pienempi.

Peruskorjauspoistojen jälkeen seurakunnille jaettavan määrärahan määrän laskeminen vaatii myös arviota vuonna 2029 jaettavasta kokonaismäärärahan määrästä. Myös tämän arvioiminen on hankalaa. Verotulokertymä on muuttunut viimeisen puolen vuoden aikana niin huomattavasti, että luotettavien ennusteiden tekeminen vuoteen 2029 saakka on käytännössä mahdotonta. Näiden

syiden vuoksi tässä kohtaa ei ole mahdollista tarjota laskelmaa ennakoiden seurakunnille vuonna 2029 jaettavaa rahamäärää.

Toteamme, että edelleen pidämme tärkeänä syksyn lausuntokierroksella esiintuomaamme asiaa liittyen seurakunnallisen työn ja hallinto- ja tukipalveluiden välillä tehtävään rahanjakoon. Nyt käsittelyssä oleva ehdotus koskee seurakuntien kesken tapahtuvaa määrärahojen jakamista. Seurakuntien taloudellisten toimintaedellytysten ja elinvoimaisuuden kannalta on vielä keskeisempää, minkä verran rahaa käytetään seurakunnalliseen työhön ja minkä verran yhtymän hallinto- ja tukipalveluihin. Malmin seurakunnan toive on, että pidemmällä tähtäimellä hallintoon ja tukipalveluihin käytettäisiin vähemmän rahaa ja varsinaiseen hengelliseen perustehtävään enemmän rahaa. Kirkon hengellistä perustehtävää hoidetaan sekä seurakunnissa että sovitusti yhteisessä seurakuntatyössä. Tähän tulee palata tarkemmin siinä vaiheessa, kun keskustellaan ja päätetään työnjaosta seurakuntien ja seurakuntayhtymän välillä.

Vastaus:

Seurakuntien ja yhteisten palveluiden välinen määrärahajako perustuu määriteltyyn työnjakoon seurakuntien ja yhteisten palveluiden välillä. Yhteinen kirkkovaltuusto päättää seurakuntien ja yhteisten palveluiden välisestä työnjaosta Työnjako-projektin linjausten pohjalta. Tavoitteena on, että projekti valmistuu vuoden 2025 aikana. Tehdyt päätökset huomioidaan, kun valmistellaan kokonaismäärärahanjakoa vuodelle 2027 ja siitä eteenpäin.

Mikaelin seurakunta

Sisäisten vuokrien määrittelyperusteissa peruskorjaus ja perusparannus määrittelyihin olisi hyvä saada selkeät ja tasapuoliset linjaukset mahdollisimman pian.

Vastaus:

Peruskorjauksen ja perusparannuksen välistä eroa on selkeytetty lausuntokierroksen jälkeen. Linjausta on tarkennettu muun muassa tiloista luopumisen yhteydessä tehtävien muutosten osalta. Peruskorjauksen ja perusparannuksen välistä eroa tulee selkeyttää vielä jatkossakin. Kiinteistöjohtokunta valmistelee vuokrakäsikirjan, joka määrittelee peruskorjauksen ja perusparannuksen käsittelyä Helsingin seurakuntayhtymässä.

Toivottavaa olisi ollut, että tässä määrärahanjako mallissa ei enää olisi ollut erilaisia lisiä.

Vastaus:

Seurakunnille osoitetun määrärahan jakoperusteissa lisiinä ovat Tuomiokirkkoseurakunnan erityislisiä, ruotsinkielisten seurakuntien erityislisiä ja vieraskielisen työn lisä. Nämä ovat samoja kuin nykyisissäkin jakoperusteissa, ja jokaiselle on oma selkeä perusteensa. Valmistelussa ei ole nähty tarvetta näiden poistamiseen, ennemminkin tällaisten lisien osuutta on hieman lisätty.

Sen sijaan seurakuntien määrärahojen jakoperuste ei pidä sisällään mitään väliaikaisia lisämäärärahoja, kuten seurakuntien tasapainotusmääräraha tai tasapainotuslisämääräraha. Tällaisten väliaikaiseen paikkaamiseen tarkoitettujen lisämäärärahojen tarve on haluttu välttää.

Munkkiniemen seurakunta

Erottelu peruskorjausten ja perusparannusten välillä seurakuntaneuvosto pitää toimivana, kunhan periaatteet kirjataan selvästi auki. Ehdotetussa mallissa peruskorjauksella ja perusparannuksella tarkoitetaan muuta kuin kiinteistöalalla on totuttu, minkä vuoksi termien käyttöä tässä yhteydessä täytyy tarkentaa. Peruskorjauksena tulee pitää kaikkea sellaista, millä tilat saatetaan nykystandardien mukaiseen vaatimustasoon. Siksi esimerkiksi esteettömyyden parantamista tulee pitää peruskorjauksena eikä perusparannuksena, vaikka muutos nousisikin seurakunnan aloitteesta. Perusparannukset taas ovat muutoksia, jotka nousevat seurakunnan toiminnallisista tarpeista, vaikka tiloissa ei muutoin olisi korjaustarpeita. Kiinteistöjohtokunnan on hyvä miettiä havainnollistavia esimerkkejä peruskorjauksen ja perusparannuksen erosta jo ennen, kuin heidän ratkaistavakseen tulee ensimmäisiä tapauksia seurakunnista.

Vastaus:

Peruskorjauksen ja perusparannuksen välistä eroa on selkeytetty lausuntokierroksen jälkeen. Linjausta on tarkennettu muun muassa tiloista luopumisen yhteydessä tehtävien muutosten osalta. Peruskorjauksen ja perusparannuksen välistä eroa tulee selkeyttää vielä jatkossakin. Kiinteistöjohtokunta valmistelee vuokratähtikirjan, joka määrittelee peruskorjauksen ja perusparannuksen käsittelyä Helsingin seurakuntayhtymässä.

Kysymyksiä nosti esityksen kohta 4, jonka mukaan yhteinen kirkkovaltuusto viime kädessä päättää kiinteistöjen ja toimitilojen muodostamasta kokonaisuudesta. Miten tämä suhteutuu seurakuntien oikeuteen päättää itse käytössä olevista tiloistaan? Onko olemassa vaara, että YKV päättää luopua jostakin kirkosta, vaikka kyseistä kirkkoa käyttävä seurakunta luopumista vastustaisikin? Asiassa on toki myös toinen puoli. On esitetty huolta, että ehdotettu malli heikentäisi seurakuntien motivaatiota luopua tiloistaan. Viime vuodet käytössä ollut mallihan on suorastaan pakottanut tekemään luopumispäätöksiä, kun tilojen kustannukset ovat korjausten myötä karanneet käsistä. On parempi, että tilojen luopumisen taustalla on yhteisesti tarkasteltu kokonaisuus toimitilojen verkostosta. Tähän sitoutuminen antaa paremmat mahdollisuudet pitää kiinni aiemmin sovituista tavoitteista käytössä olevien neliöiden vähentämiseksi.

Vastaus:

Helsingin seurakuntayhtymän tavoitteena on luopua mittavasta määrästä tiloja. Tämän tukeminen on ollut tavoitteena myös sisäisten vuokrien kehittämisessä. Aiemmassa sisäisten vuokrien mallissa kaikki tilasta tulevat kulut kohdistuivat tilan käyttäjälle. Tällä nähtiin olevan vahva ohjausvaikutus tilojen vähentämiseen. Koska seurakunnat eroavat toisistaan tilojen määrän, koon, käyttötarkoituksen ja korjaustarpeen suhteen, yhteisvastuullisuutta erityisesti peruskorjausinvestointien osalta on haluttu kasvattaa. Tällöin seurakuntiin suuntautuva ohjausvaikutus pienenee ainakin jossain määrin, mikä kasvattaa yhteisen päätöksenteon merkitystä tilojen vähentämisessä.

Tavoitteena on, että yhteinen kirkkovaltuusto päättää Helsingin seurakuntayhtymän kiinteistöjen ja toimitilojen muodostamasta kokonaisuudesta vuoteen 2030. Helsingin seurakuntayhtymän kiinteistöjen ja toimitilojen muodostaman kokonaisuuden valmistelussa kuullaan tiiviisti seurakuntia. Kirkkojen luokitteluun liittyvä lausuntokierros on osa asiaan liittyvää valmistelua.

Kirkkolain ja Helsingin seurakuntayhtymän perussäännön mukaan yhtymä omistaa kaikki tilat. Näin ollen yhteinen kirkkovaltuusto voi myös päättää toimitilaverkosta kirkkojärjestyksen puitteissa (KJ

3:52: Seurakunnalla tulee olla kirkko. [...] Jos samalla alueella toimii kielen perusteella kaksi seurakuntaa, näillä voi olla yhteinen kirkko.) Kirkkolainsäädäntö ei ole tältä osin muuttunut, mutta Helsingissä käytäntö on painottanut vahvasti seurakuntien itsenäistä päätösvaltaa käytössään oleviin tiloihin.

Jos sisäisten vuokrien määräytymismallia on kehitetty hyvään suuntaan, on puolestaan seurakuntien välisen määrärahan jakoperusteissa edelleen ongelmia. Mallissa on ensinnäkin aivan liian paljon muuttuvia tekijöitä. Nykymallissa on kritisoitu sitä, että seurakunnat saavat perusteettomasti rahaa seurakunnan alueella asuvien ei-jäsenten määrän perusteella riippumatta siitä, aiheuttavatko he seurakunnalle kustannuksia. Tämän vuoksi mallia on kehitetty niin, että mukaan on otettu toiminnan perusteella jaettava määrärahaosuus. Tässä on huomioitu sekä diakoninen tarve että rippikoululaiset. Siksi hämmästyttää, että mallin perusosaa ei jaeta vain seurakunnan jäsenmäärän perusteella. Millä perusosan jakoa 80/20 jäsenten ja alueella asuvien määrän välillä oikein perustellaan? Käytännössä jäsenten määrän merkitys seurakunnan määrärahaosuudesta vähenee nykyisestä. Nykymallissahan jäsenten osuus on 70% määrärahasta, ehdotetussa mallissa vain 64% (80/20 suhde kohdistuu vain 80 prosenttiin koko määrärahasta). Tämä on ehdottoman väärä suunta, joka poikkeaa muissa seurakuntayhtymissä käytössä olevasta mallista.

Voimakasta kritiikkiä herättää myös Kirkko Helsingissä -strategian tuominen mukaan toimintamäärärahan kriteereiksi. Jo edellisessä lausunnossa seurakuntaneuvostomme – huomattavan monen muun seurakunnan ohella – kritisoi juuri tätä kohtaa. Toistamme siksi aiemman lausuntomme näkemyksen:

”Yhtymä ei ole konserni, jonka valitsevat strategiset linjaukset voisivat ohjata seurakuntien työtä. Erityisen ongelmallista on se, ettei yhtymällä edes ole mahdollisuutta vaatia seurakuntia osoittamaan toimintamäärärahaa juuri Kirkko Helsingissä -strategian painopisteisiin, mutta silti toimintamäärärahaa jaettaisiin näillä kriteereillä. Lisäksi neljän vuoden kuluttua strategiassa voi olla toisenlaiset painopisteet, mikä muuttaa taas jakoperusteita ja lisää toiminnan perusrahoituksen ennakoimattomuutta.

Jos rahaa jaetaan Kirkko Helsingissä -strategiassa määriteltujen kohderyhmien tavoittamiseen, sen tulee olla strategista lisämäärärahaa, joka dokumentoidusti kohdennetaan tarkoitukseensa, ei automaattisesti perustoimintaan saatavaa toimintamäärärahaa.”

Seurakuntaneuvoston kanta on, että seurakuntien välisen määrärahaajan perusteiden tulee olla ehdotettua mallia yksinkertaisempi, jäsenlähtöisempi ja talouden suunnittelun ennakoivuutta paremmin tukeva. Tällainen olisi ollut aiemmassa lausuntokierroksessa ehdolla ollut malli 1.

Vastaus:

Seurakuntien määrärahojen jakoperusteiden perusosassa seurakunnan jäsenten osuutta on kasvatettu. Perusosan painoarvo sen sijaan on hieman pienempi kuin aiemmin, sillä jakoperusteessa huomioidaan myös seurakuntien ydintoimintaa. Toiminnan perusteella määrittävässä jako-osuuden tekijöistä seurakunnan jäseniin kohdistuvat kastettujen, seurakunnan rippikoulun käyneiden sekä nuorten aikuisten osuudet. Kaikkineen kysymys siitä, missä määrin seurakuntien määrärahaossa tulee ottaa huomioon seurakuntaan kuuluvat ja alueella asuvat ihmiset, jakaa vahvasti Helsingin seurakuntia.

On hyvä kysymys, missä määrin useat erilaiset seurakuntien määrärahaajaossa olevat tekijät heikentävät seurakuntien määrärahakehityksen vakautta vuosien välillä. Tilastot osoittavat, että sekä väestöön liittyvät (esim. kirkkoon kuulumisen ja alueen diakoninen tarve) että toiminnan kautta määräytyvät (kaste ja rippikoulu) tunnusluvut pysyvät kohtuullisen stabiileina eikä niissä ole suuria poikkeamia vuosien välillä. Tämä puoltaa niiden käyttämistä seurakuntien rahanjaossa. Yleisesti ottaen on pidetty siitä, että rahanjaossa huomioidaan laajasti seurakuntien ydintoimintaa.

Kirkko Helsingissä -strategian osalta yhteinen kirkkoneuvosto pitää tärkeänä, että sitä toteutetaan perustyössä ja perustyön rahoituksen puitteissa. Nyt seurakuntien määrärahojen jakoperusteissa olevan Kirkko Helsingissä -strategian osuuden tavoitteena on luoda mahdollisuus strategian toteuttamiseen ja sen kohderyhmien tavoittamiseen.

Kaikkineen on hyvä huomioida, että kirkkolain mukaan seurakuntayhtymän tehtävänä on hoitaa kirkollisverotulojen jako seurakuntien kesken (KL 3:15). Jokainen seurakunta päättää kuitenkin itsenäisesti sille talousarviokehityksessä osoitettujen varojen käytöstä (KL 3:18). Nyt tehty valmistelu ei ole ristiriidassa näiden periaatteiden kanssa.

Lopuksi seurakuntaneuvosto haluaa muistuttaa, että päätöksenteon avoimuutta edistää tiedonsaannin avoimuus. Kaikkia tarpeellisia laskelmia ei ole ollut saatavilla. Esimerkiksi kiinteistöjen osalta tietoa siitä, paljonko neliöitä seurakunnilla on käytössään per seurakuntalainen/alueen asukas on tätä kysyttäessä kieltäydytty antamasta. Lapsivaikutusten arvioinnin osalta olisi ollut suotavaa saada laskelmia siitä, miten yhtymän tekemät muutokset kohdennuksissa alle 18-vuotiaisiin vaikuttavat eri seurakunnissa. Yhtymä ei voine ulkoistaa kaikkea vastuuta lapsivaikutuksista seurakunnille tilanteessa, jossa se eksplisiittisesti tekee valintoja painotuksissa alle 18-vuotiaiden osalta.

Vastaus:

Tiedonsaannin avoimuus on erittäin tärkeä arvo ja osa hyvän hallinnon periaatteita. Valmistelun puitteissa on tuotettu paljon erilaista materiaalia ja laskelmia. Seurakunnille on toimitettu kaikki tieto, jonka ne ovat pyytäneet ja joka on ollut mahdollista tuottaa. Hyvää hallintoa tukee myös asian selkeä esittäminen. Kun on kysymys moniulotteisesta ja moniin suuntiin aukeavasta kokonaisuudesta, myös esitettävän tiedon määrää tulee punnita tarkasti.

Koska seurakunnat päättävät itsenäisesti niille talousarviokehityksessä osoitettujen varojen käytöstä, lapsivaikutusten arvioinnin osalta lopullinen vaikutus riippuu siitä, miten kukin seurakunta saamansa määrärahan suuntaa.

Aiemmassa seurakunnille osoitetun määrärahan jakoperusteessa seurakuntien jäsenten osuudessa on erikseen huomioitu 0–18-vuotiaat seurakuntien jäsenet 30 % painoarvolla. Nyt esitettävissä jakoperusteissa 0–18-vuotiaat seurakuntien jäsenet tulevat huomioitua kasteiden, rippikoulun ja nuorten aikuisten (15–29-vuotiaat) jako-osuuksissa. Lisäksi diakonian jako-osuudessa oleva jäseniä pienituloisissa kotitalouksissa -kriteeri huomioi seurakunnan alueella asuvat pienituloiset perheet. Koska lapset ja nuoret ovat mukana erilaisissa, seurakunnan toimintakenttää eri näkökulmista tarkastelevissa jako-osuuksissa, on vaikea nähdä, että lasten ja nuorten painoarvo määrärahaajaossa olisi pienentynyt.

Oulunkylän seurakunta

Perusparannus ja peruskorjaus. Kirjaukset ja päätökset perusparannuksen ja peruskorjauksen osalta vaativat sen määrittelyä, mikä taho tekee päätöksen minkäkin euromääräisen tason määrittelystä perusparannuksen ja peruskorjauksen osalta. Määrittelystä riippuu merkittävien kustannusten jakaantuminen joko yhteisesti tai yksittäisen seurakunnan kustannettavaksi. Tällöin päätösten ja päätöksentekojärjestelmän – asiasta päättävät tahot – tulee olla hallinnollisesti ja juridisesti perustellut ja kestävä. Esitämme, että nyt kirjatussa mallissa selvennetään vielä kiinteistöjohtokunnan rooli ja päätäntävalta.

Vastaus:

Peruskorjauksen ja perusparannuksen välistä eroa on selkeytetty lausuntokierroksen jälkeen. Linjausta on tarkennettu muun muassa tiloista luopumisen yhteydessä tehtävien muutosten osalta. Tämän vuoksi perusparannukset tulevat mitä luultavimmin olemaan euromääräisesti tarkasteltuna selvästi peruskorjauksia pienempiä.

On kuitenkin hyvä erotella toisistaan peruskorjauksen ja perusparannuksen määrittelyyn ja itse korjausten toteuttamiseen liittyvä päätösvalta. Korjausinvestointien toteuttamiseen liittyvät eri toimielinten päätösvalan rajat on kirjattu Helsingin seurakuntayhtymän hallintosääntöön. Nämä euromääräiset rajat eivät kuitenkaan koske sen määrittelyä, onko korjaushanke peruskorjausta vai perusparannusta. Tämän määrittelyn on mielekästä olla kaikissa tapauksissa kiinteistöjohtokunnassa.

Kiinteistöjohtokunta on päätösvaltainen toimielin, jonka tehtävänä on suunnitella, kehittää ja valvoa kiinteistöihin liittyvää toimintaa. Sen kokoonpanoon kuuluu luottamushenkilöitä ja kiinteistöalan asiantuntijoita, joilla on asiantuntemusta myös erilaisten vuokrajärjestelmien kehittämisestä. Kirkkoherrojen edustajalla ja yhteisen kirkkoneuvoston puheenjohtajalla on puhe- ja läsnäolo-oikeus kokouksissa. Tällaisena elimenä se on luonteva linjaamaan, mikä osa investointihankkeessa syntyneistä kustannuksista on peruskorjausta ja mikä perusparannusta. Kiinteistöjohtokunta valmistelee vuokrakäsikirjan, joka määrittelee peruskorjauksen ja perusparannuksen käsittelyä Helsingin seurakuntayhtymässä.

Toivomme, että päätöksenteon pohjaksi käytettävissä ovat ennakoidut laskelmat suunniteltujen tilaskenaarioiden kokonaiskuluista ja kulujen jakaantumisesta nyt esitetyn mallin pohjalta. Nyt esitetty määräytymisperuste edellyttää tavoitteellista suunnittelua, jotta tilankäytön kustannukset eivät ole poukkoilevat ja ennakoimattomat. Tilastrategian yhteydessä tulee olla ykv:n hyväksymä pitkän tähtäimen tila- ja peruskorjaussuunnitelma, jota voidaan seurata ja päivittää riittävällä aikajänteellä.

Vastaus:

Koska kirkkojen luokitteluun liittyvä valmistelu ei ole vielä valmiina, yhteinen kirkkovaltuusto ei ole myöskään tehnyt korjaushankkeiden priorisointia. Tämän vuoksi ei ole tarkkaa tietoa erilaisten korjaushankkeiden sijoittumisesta sekä niiden kustannuksista. Vähintään pitkällä aikavälillä tarkasteltuna yhteisvastuullisuus peruskorjauksissa hyödyttää monia eri seurakuntia ja vähentää seurakuntien toimintaan jäävän määrärahan ennakoimattomuutta.

Toivomme esitykseen selkeää kirjausta siitä, että lakisääteiset muutokset, joita toimitiloihin edellyttävät mm. esteettömyys- ja ympäristövaatimukset, sisällytetään peruskorjaus-kategorian alle.

Vastaus:

Myös tämän osalta peruskorjauksen ja perusparannuksen välistä eroa on selkeytetty lausuntokierroksen jälkeen. Esteettömyyttä ja hiilineutraaliustiekartan sisältämiä toimenpiteitä tarkastellaan jokaisen korjauksen yhteydessä. Se on osa peruskorjausta. Muun muassa suojelulliset näkökulmat ja viranomaislinjaukset vaikuttavat niiden toteuttamiseen, eikä käyttäjä voi välttämättä vaikuttaa asiaan.

Katsomme, että mallin tulee mahdollistaa, ja myös tukea, kirkkojen ja toimitilojen seurakunnallista yhteiskäyttöä ja seurakuntarajat ylittävää toimintaa. Oleellista on, että malliin sisällytetään helposti mallinnettavat, käyttökelpoiset ja realistiset kulunjakomallit (neliöt, käyttöaika, tilatyypit, oheiskulut) ja annetaan seurakunnille keskinäinen mahdollisuus sopia tilavuokraajaosta.

Vastaus:

Erilaisten tilojen yhteiskäyttö on hyvin kannatettavaa. Mikäli kiinteistössä tai toimitilassa on useita käyttäjiä, sisäinen vuokra jaetaan kunkin käyttäjän käytössä olevien neliöiden suhteessa. Jos yhteiskäyttö perustuu aikaan, jako tehdään suhteessa siihen. Esimerkiksi tilanteessa, jossa seurakunta A käyttää tilaa 2 päivää viikossa ja seurakunta B käyttää tilaa 5 päivää viikossa, seurakunta A maksaa tilan kuluista 2/7 eli n. 29 % ja seurakunta B vastaa tilan kuluista 5/7 eli n. 71 %.

Ekskurssi: Yksittäisen huomiona esitämme, että Oulunkylän Puukirkon tontille rakennettava uudisrakennus sisällytetään ennen määrittelytasoa toteutettujen investointien joukkoon, jolloin sen kustannukset jakautuisivat vastaavasti, kuin viime vuosina toteutettujen kirkkojen peruskorjausten kustannukset. Uudisrakennus korvaa peruskorjausta odottaneen kirkon, josta luovutaan. Samassa yhteydessä vähennetään oleellisesti tilaneliöitä ja myös luovutaan kalliista vuokratontista. Näin ollen ko. uudisrakennuksen tulee näkemyksemme mukaan vertautua peruskorjaukseen.

Vastaus:

Kirkkojen luokitteluun liittyen kiinteistöjohtaja ja kiinteistökehityspäällikkö on tavannut kaikki kirkkoherrat. Samassa yhteydessä on käyty läpi tilojen kuntoa. Kiinteistötoimisto aikatauluttaa ja valmistelelee kaikki investointihankkeet investointeihin varatun määrärahan puitteissa. Kiinteistöjohtokunta määrittelee, missä määrin korjaushanke on peruskorjausta ja missä määrin perusparannusta. Määrittelyssä huomioidaan se, mitä selostusosassa todetaan tiloista luopumisten yhteydessä tehtävien muutosten osalta.

Toivomme vielä selkiyttämistä sen suhteen, millä mallilla ja jakosuhteella mahdolliset merkittävät säännölliset pääsylipputulot huomioidaan tiloista aiheutuvien kulujen kattamisessa, sisäisessä vuokrassa ja mahdollisesti nettotulojen (osittaisesta) jyvittämisessä yhteiseen työhön.

Vastaus:

Kun asiaa kysyttiin syksyn 2024 lausuntokierroksella, useampi seurakunta katsoi, että pääsymaksutulot tulisi käsitellä omana kokonaisuutenaan sisäisten vuokrien ja seurakuntien

määrärahojen valmistelun jälkeen. Tämän vuoksi asiaa ei ole huomioitu tässä päätösehdotuksessa.

Oulunkylän seurakunnan mielestä nyt esillä olevassa mallissa seurakuntien vastuu itse aiheutetuista kustannuksista hämärtyy liikaa, minkä johdosta Oulunkylän seurakunta esittää asian palauttamista valmisteluun. Vastuuta itse aiheutetuista kustannuksista voitaisiin lisätä siten, että kaikista poistoista jokin osa tulisi seurakuntien kannettavaksi (esim. 30% tai 20% tai 40%, kiinteistöjohtokunta voisi harkita asiaa ja tehdä selventäviä laskelmia). Näin menetellen poistuisi myös tulkintavaikeus siitä, onko kyseessä peruskorjaus vaiko perusparannus.

Vastaus:

Lähtökohtaisesti seurakunta vastaa kokonaan itse aiheuttamistaan investointikuluista (perusparannus). Poikkeuksen tähän tekevät investointikulut, jotka aiheutuvat tiloista luopumisten vuoksi. Tällä halutaan tukea tilojen vähentämisen tavoitteen toteutumista, mihin myös useissa lausunnoissa on kiinnitetty huomiota. Peruskorjaustarpeen ja siitä tulevien kustannusten ei nähdä olevan seurakuntien itse aiheuttamia, vaan ne ovat vahvasti sidoksissa kiinteistön rakennusvuoteen ja -tyyliin. Tämän vuoksi niiden osalta yhteisvastuullisuutta on haluttu lisätä. Valmistelussa on tarkasteltu monia erilaisia sisäisten vuokrien käytäntöjä, joista nyt valitun nähdään olevan selkeä ja tukevan mahdollisimman hyvin valmistelulle asetettuja erilaisia tavoitteita (ennakoitavuus, tasapuolisuus ja tilojen vähentäminen).

Allekirjoitamme iloiten useimmat nyt esitetyt määrärahan jakokriteerit. Nuoret aikuiset - ja vieraskielinen työ -kriteerien osalta esitämme, että niiden yhteydessä luovutaan määräaikaisesti strategisesta kriteeriperustasta, ja ne sisällytetään sellaisinaan jakokriteeristöön. Tämä kahdesta syystä: Ne ovat helsinkiläisten seurakuntien toiminnan ja tulevaisuuden kannalta avainasemassa, ja näin vältämme muutaman vuoden välein tapahtuvat mahdolliset merkittävät heilahtelut määrärahaajaossa yhtymän strategisten kriteerien muuttuessa. Jatkossa strategisten kriteerien käyttö edellyttää uudenlaista yhteisen strategian mallia koko yhtymän ja kaikkien sen seurakuntien tasolla.

Vastaus:

Lähtökohtana on, että Kirkko Helsingissä -strategian mukaan määrittäviä jakoperusteita tarkastellaan strategian vaihtuessa. Joissain lausunnoissa on ehdotettu, että nyt esitettävät Kirkko Helsingissä -strategian mukaan määrittävät jakoperusteet (nuoret aikuiset ja muut kuin kotimaisia kieliä puhuvat ihmiset) säilyisivät myös jatkossa. Tätä tulee tarkastella tulevaisuudessa.

Toteamme, että lapsivaikutusten osalta ehdotus täytyy tutkia, arvioida ja kirjata uusiksi. Nyt esitetty prosenttijakomalli johtaa entistä suurempaan eriarvoistumiseen lapsiperheissä helsinkiläisten seurakuntien alueella. Jakoperusteissa tulee ehkäistä tällainen kehitys tilanteessa, jossa taloudellinen polarisaatio, lasten ja nuorten pahoinvointi sekä lapsiperheköyhyys kasvavat.

Vastaus:

Aiemmassa seurakunnille osoitetun määrärahan jakoperusteessa 0–18-vuotiaat lapset ja nuoret on huomioitu seurakuntien jäsenten osuudessa olevalla 30 % painotuksella. Nyt esitettävässä jakoperusteessa 0–18-vuotiaat seurakuntien jäsenet tulevat huomioitua kasteiden, rippikoulun ja nuorten aikuisten (15–29-vuotiaat) jako-osuuksissa. Lisäksi diakonian jako-osuudessa oleva Jäseniä pienituloisissa kotitalouksissa -kriteeri painottaa seurakunnan alueella asuvia pienituloisia

lapsiperheitä, joiden jäsenmäärä on suurempi kuin yhden henkilön asuinkunnissa. Ylipäätään diakonisen tarpeen huomioiminen seurakuntien määrärahojen jaossa auttaa myös vähävaraisia lapsiperheitä. Koska lapset ja nuoret ovat mukana erilaisissa, seurakunnan toimintakenttää eri näkökulmista tarkastelevissa jako-osuuksissa, on vaikea nähdä, että esitys johtaisi aiempaa jakotapaa suurempaan eriarvoistumiseen lasten ja nuorten osalta helsinkiläisten seurakuntien alueella. Enemminkin päinvastoin.

Lopuksi haluamme vielä lausunnossamme nostaa esille sen, että Helsingin seurakuntayhtymässä tulisi olla nykyistä vähemmän seurakuntia taloudellisen ja toiminnallisen tulevaisuuden varmistamiseksi.

Vastaus:

Tässä asiassa aloiteoikeus on hiippakunnan piispalla ja asiaa koskevien seurakuntien seurakuntaneuvostoilla.

Paavalin seurakunta

Paavalin seurakunta kannattaa sisäisten vuokrien määräytymistä mallin B ja siihen tehtyjen tarkennusten mukaisesti. Seurakuntien määrärahojen jaossa seurakunta on häviäjä, mutta tyytyy YKN ehdotukseen. Olemme kuitenkin edelleen sitä mieltä, että tulevaisuudessa tulisi ottaa kirkon kasvun ja merkityksen kannalta enemmän huomioon alueella asuva väestön kokonaismäärä jakoperusteena.

Vastaus:

Kysymys kirkon kasvusta on merkittävä. Tulevaisuudessa on hyvä tarkastella, miten erilaisia kirkon kasvuun vaikuttavia tekijöitä ja niiden vaikuttavuutta on mahdollista arvioida.

Pakilan seurakunta

Kiinteistöjohtokunta on merkittävässä roolissa päättäessään hankekohtaisesti, mikä osa on peruskorjausta ja mikä perusparannusta. Johtokunnan jäsenten osaaminen kiinteistö- ja rakennusosalta tulee turvata jatkossakin.

Vastaus:

Tämä on tärkeä näkökulma huomioida. Kiinteistöjohtokunta on yhteisen kirkkovaltuuston perustama päätösvaltaa käyttävä elin. Sen kokoonpanoon kuuluu luottamushenkilöitä ja kiinteistöalan asiantuntijoita, joilla on asiantuntemusta myös erilaisten vuokrajärjestelmien kehittämisestä. Kirkkoherrojen edustajalla ja yhteisen kirkkoneuvoston puheenjohtajalla on puhe- ja läsnäolo-oikeus kokouksissa. Johtokunta valmistelee vuokratähtikirjan, joka määrittelee peruskorjauksen ja perusparannuksen käsittelyä Helsingin seurakuntayhtymässä. Kun määrittelyvastuu on osoitettu johtokunnalle, se pystyy pitkäjänteisesti seuraamaan asiaa ja kehittämään omaa osaamistaan siinä.

Kirkko Helsingissä -strategian painotukset korostavat monikielisyyttä ja nuoria aikuisia. Muuttuvatko painotukset strategiakauden jälkeen? Tämä osa rahanjakomallista jää kohdaksi, jossa voi tulla muutosta ja vähentää pidempilinjaisen suunnittelun mahdollisuutta. Toki prosenttiosuus on sen verran pieni kokonaisuudessa, että Kirkko Helsingissä -strategian painotus ei ohjaa rahanjakoa kovin painokkaasti.

Vastaus:

Lähtökohtana on, että Kirkko Helsingissä -strategian mukaan määrittyviä jakoperusteita tarkastellaan strategian vaihtuessa. Joissain lausunnoissa on ehdotettu, että nyt esitettävät Kirkko Helsingissä -strategian mukaan määrittyvät jakoperusteet (nuoret aikuiset ja muut kuin kotimaisia kieliä puhuvat ihmiset) säilyisivät myös jatkossa. Tätä tulee tarkastella tulevaisuudessa.

Uusien sisäisten vuokrien määräytymisperusteiden ja määrärahan jakomallin isompana tavoitteena pitää olla se, että seurakuntien työtä on mahdollista suunnitella pitkäjänteisemmin. Tarvehankintaiset määrärahat ja erilaiset toimeenpanomäärärahat pitää saada minimiin (poistaa kokonaan) ja turvata mieluummin seurakuntien talouskehyykset sellaisiksi, että seurakunnat voivat hoitaa perustehtävänsä hyvin ja laadukkaasti sekä kehittää toimintaansa. Ei ylimääräistä hanke- ja hakemusrumbaa, vaan aikaa tehtävälle työlle.

Vastaus:

Tarveharkintainen määräraha ja strategian toimeenpanomäärärahat ovat osa kokonaisuuden määrärahanjakoa, ei seurakunnille osoitettua määrärahaa. Kokonaisuuden määrärahanjakoa tarkastellaan Työnjako-projektin linjausten pohjalta. Tavoitteena on, että projekti valmistuu vuoden 2025 aikana. Tehdyt päätökset huomioidaan, kun valmistellaan kokonaisuuden määrärahanjakoa vuodelle 2027 ja siitä eteenpäin.

Pitäjänmäen seurakunta

Peruskorjaukset ja perusparannukset on hyvä määritellä selkeästi, epäselvyyksien välttämiseksi.

Vastaus:

Peruskorjauksen ja perusparannuksen välistä eroa on selkeytetty lausuntokierroksen jälkeen. Linjausta on tarkennettu muun muassa tiloista luopumisen yhteydessä tehtävien muutosten osalta. Peruskorjauksen ja perusparannuksen välistä eroa tulee selkeyttää vielä jatkossakin. Kiinteistöjohtokunta valmistelee vuokrakäsikirjan, joka määrittelee peruskorjauksen ja perusparannuksen käsittelyä Helsingin seurakuntayhtymässä.

Kiinteistöstrategian mukaan Helsingin seurakuntien käytössä olevien tilojen määrä on vuonna 2030 enintään 110 000 m². Talouslaskelmat tulevien vuosien osalta perustuvat kiinteistöjen osalta näille luvuille. Vuoteen 2030 ei ole kovin montaa vuotta aikaa toteuttaa suunnitelmia. On tärkeää tehdä suunnitelmia tilojen yhteiskäytöstä ja ohjata prosesseja tietoisesti ja hyvässä yhteistyössä seurakunnat, kiinteistötoimisto, viime kädessä YKN, YKV, jossa päätökset lopulta tehdään.

On olennaista, että huomioidaan kirkkoverkosto, Helsingin seurakuntien käytössä olevat tilat ovat merkki ja merkittävä resurssi seurakunnalliselle toiminnalle. Kuinka voisimme luoda järjestelmää, joka kannustaa entistä enemmän yhteiskäyttöön tilojenkin suhteen? Pitäjänmäen seurakunta on

valmis toimimaan laajemmin yhteiskäyttötiloissa omien hallinnassamme olevan kirkkokiinteistön neliömetrien suhteen varsinkin toimistotilojen sekä mahdollisesti seurakuntasalien osalta.

Vastaus:

Tavoitteena on, että yhteinen kirkkovaltuusto päättää Helsingin seurakuntayhtymän kiinteistöjen ja toimitilojen muodostamasta kokonaisuudesta vuoteen 2030. Helsingin seurakuntayhtymän kiinteistöjen ja toimitilojen muodostaman kokonaisuuden valmistelussa kuullaan tiiviisti seurakuntia. Kirkkojen luokitteluun liittyvä lausuntokierros on osa asiaan liittyvää valmistelua. Tilojen yhteiskäyttö ja sen lisääminen on kaikin puolin hyvin kannatettava kehitys.

Määrärahanjakomalliin jää useita muuttuvia tekijöitä, joten se on seurakunnan näkökulmasta jossakin määrin ennakoimaton.

Seurakuntien on vaikeaa suunnitella taloutta pitkäjännitteisesti. Siksi lisämäärärahan kuten strategialisämäärärahan liittäminen suoraan seurakuntien kehukseen toisi luottamusta siihen, että seurakunnat ovat toiminnan perusyksikkö.

Vastaus:

On hyvä kysymys, missä määrin useat erilaiset seurakuntien määrärahaossa olevat tekijät heikentävät seurakuntien määräraha-kehityksen vakautta vuosien välillä. Tilastot osoittavat, että sekä väestöön liittyvät (esim. kirkkoon kuulumisen ja alueen diakoninen tarve) että toiminnan kautta määräytyvät (kaste ja rippikoulu) tunnusluvut pysyvät kohtuullisen stabiileina eikä niissä ole suuria poikkeamia vuosien välillä.

Strategian toimeenpanomääräraha on osa kokonaismäärärahanjakoa, jota tarkastellaan Työnjako-projektin linjausten pohjalta. Tavoitteena on, että projekti valmistuu vuoden 2025 aikana. Tehdyt päätökset huomioidaan, kun valmistellaan kokonaismäärärahanjakoa vuodelle 2027 ja siitä eteenpäin.

Toiveena on, että määrärahan jaon periaatteet kannustavat toimimaan ja kehittämään sekä jäsenhankintaan. Tulevaisuuteen varautumisessa rahoituspohjan muuttaminen ja laajentaminen on tärkeä pitää mielessä. Siihen tulee kannustaa ja luoda toimintamalleja.

Vastaus:

Kysymys kirkon kasvusta ja jäsenhankinnasta on merkittävä. Jäsenyyden perusteella määrittävän osuuden kasvattaminen perusosassa, samoin kuin seurakuntaan kastettujen ihmisten sekä jäsenten huomioiminen rippikoulun käyneissä voidaan kaikkien nähdä suoraan tukevan jäsenhankinnan tavoitetta.

Roihuvuoren seurakunta

Niin kutsutun 70/30-jakosuhteen suurin ongelma on ollut siinä, että se perustuu oletukseen, jonka mukaan kirkkoon kuulumaton väestö aiheuttaa paikallis seurakunnille merkittäviä kustannuksia. Tämä oletus on johtanut siihen, että alueen asukasmäärä on otettu määrärahojen jakoperusteeksi ilman tarkkaa selvitystä todellisista kustannusvaikutuksista. On vain arveltu, että kuluja syntyy,

olivatpa kyseessä kirkosta eronneet kantasuomalaiset, muihin kristillisiin kirkkoihin kuuluvat, tai muiden uskontojen edustajat.

Todellisia kustannusvaikutuksia ei ollut ennen vuotta 2022 mennessä koskaan perusteellisesti selvitetty, eikä sitä selvittänyt myöskään työnsä päättänyt selvitystyöryhmä, joka on nyt jättänyt YKN:lle ehdotuksen uudesta määrärahojen jakotavasta.

Vastaus:

Sisäinen tarkastus on projektin ohjausryhmän pyynnöstä selvittänyt seurakunnan alueella asuvien kirkkoon kuulumattomien tuottamia kustannuksia seurakunnille. Selvitys osoittaa, että seurakunnan alueella asuvat, kirkkoon kuulumattomat ihmiset tuovat kustannuksia diakoniatyöhön ja hautauksiin. Muilta osin kustannusvaikutusta on vaikea osoittaa. Se ei tarkoita sitä, että kustannuksia ei välttämättä tulisi, vaan että niiden osoittaminen ei ole mahdollista.

Ihmetystä herättää, miksi toimintaan liittyvien tekijöiden lisäksi edelleen - vailla perusteluja - ehdotetaan, että suuri osa (80 %) seurakunnille jaettavasta kokonaismäärärahasta jaettaisiin alueen asukaslukea merkittävästi painottaen (jakosuhte 80/20). Yhdessä toimintaan perustuvien määrärahaosuuksien kanssa tämä johtaa siihen, että korkean jäsenprosentin seurakunnat joutuvat entistä huonompaan asemaan. Seurakunnalliseen toimintaan osoitetut määrärahat tulisi jakaa seurakunnille jäsenmäärän mukaan, mikä osaltaan kannustaisi seurakuntia kutsumaan alueen ihmisiä yhteyteensä.

Yhteenveto

- Uudessa määrärahojen jakomallissa osa seurakunnille osoitettavista määrärahoista tulee jaettavaksi seurakuntien toiminnan perusteella. Linjaus on hyvä, koska resurssien jakaminen perustuu todellisiin ja todennettavissa oleviin kuluihin.
- Koska toimintaan liittyvien kulujen lisäksi ehdotetaan, että suuri osa (80 %) seurakunnille jaettavasta kokonaismäärärahasta jaetaan alueen asukaslukea merkittävästi painottaen (jakosuhte 80/20), voi ehdotuksen kokonaisvaikutus johtaa korkean jäsenprosentin seurakunnat entistä huonompaan asemaan. Seurakunnalliseen toimintaan osoitetut määrärahat tulee jakaa seurakunnille jäsenmäärän mukaan, mikä osaltaan kannustaisi seurakuntia kutsumaan alueen ihmisiä yhteyteensä.

Vastaus:

Seurakuntien määrärahojen jakoperusteiden perusosassa seurakunnan jäsenten osuutta on kasvatettu. Perusosan painoarvo sen sijaan on hieman pienempi kuin aiemmin, sillä jakoperusteessa huomioidaan myös seurakuntien ydintoimintaa. Toiminnan perusteella määrittävässä jako-osuuden tekijöistä seurakunnan jäseniin kohdistuvat kastettujen, seurakunnan rippikoulun käyneiden sekä nuorten aikuisten osuudet.

Kysymys kirkon kasvusta ja jäsenhankinnasta on merkittävä. Jäsenyyden perusteella määrittävän osuuden kasvattaminen perusosassa, samoin kuin seurakuntaan kastettujen ihmisten sekä jäsenten huomioiminen rippikoulun käyneissä voidaan kaikkien nähdä suoraan tukevan jäsenhankinnan tavoitetta.

Kaikkineen kysymys siitä, missä määrin seurakuntien määrärahaossa tulee ottaa huomioon seurakuntaan kuuluvat ja alueella asuvat ihmiset, jakaa vahvasti Helsingin seurakuntia.

Tuomiokirkkoseurakunta

Ehdotuksen mukaan Tuomiokirkkoseurakunta maksaa suurinta prosenttiosuutta seurakuntien sisäisistä vuokrista. Sen työntekijäresurssit ja kirkkotilat palvelevat huomattavalla osuudella laajempaa joukkoa kuin omat seurakuntalaiset. Lausunnossa ehdotamme resurssiemme riittävyyden varmistamiseksi Tuomiokirkon tilojen osalta vuokran puolittamista ehdotetusta vuoden 2026 alusta. Alueellamme on useita kulttuurihistoriallisesti merkittäviä kirkkoja, joiden ylläpidosta valtio maksaa erityislisää yhteisiin määrärahoihin. Hiippakunnan pääkirkosta maksamme vuokraa enemmän kuin muista suurista kirkoista ehdotetaan maksettavaksi (Tuomiokirkko 469 900 €, Tempeliahaukio 299 980 € ja Johanneksen kirkko 249 175 €). Erityisliisällä katamme henkilöstökulut ja muut kulut palvellessamme laajaa asiakaskuntaa (es. 18 henkilötyövuotta suntioita, lähes 900.000 €/v.).

Vastaus:

Tässä yhteydessä emme näe tarvetta Tuomiokirkon sisäisen vuokran kompensointiin. Seurakuntien määrärahojen jakoperusteiden tarkastelussa Tuomiokirkkoseurakunnan erityisliisän tasoa nostettiin 2,5 prosenttiin kaikille seurakunnille jaettavan määrärahan määrästä (aiemmin 2,3 % suomenkielisille seurakunnille osoitetusta määrärahasta). Yhteisvastuullisuus peruskorjausinvestointien poistojen osalta auttaa keskustan suuria kirkkoja, jotka halutaan pitää erityisen hyvässä kunnossa.

Töölön seurakunta

Ehdotetussa mallissa kiinteistöjohtokunta arvioi, mikä osa investointihankkeesta on peruskorjausta ja mikä perusparannusta. Mallin mukaan toimitilaverkkoon liittyvät kysymykset ovat viime kädessä yhteisen kirkkovaltuuston päätösvallan alla. Seurakuntaneuvosto toteaa, että nämä muutokset keskittävät toimitiloihin ja kiinteistöihin liittyvää valtaa merkittävästi. Erityisesti kiinteistöjohtokunnan jäseniltä vaaditaan jatkossa vahvaa asiantuntemusta.

Vastaus:

Tämä on tärkeä näkökulma huomioida. Kiinteistöjohtokunta on yhteisen kirkkovaltuuston perustama päätösvaltaa käyttävä elin. Sen kokoonpanoon kuuluu luottamushenkilöitä ja kiinteistöalan asiantuntijoita, joilla on asiantuntemusta myös erilaisten vuokrajärjestelmien kehittämisestä. Kirkkoherrojen edustajalla ja yhteisen kirkkoneuvoston puheenjohtajalla on puhe- ja läsnäolo-oikeus kokouksissa. Johtokunta valmistelee vuokratäkirjan, joka määrittelee peruskorjauksen ja perusparannuksen käsittelyä Helsingin seurakuntayhtymässä. Kun määrittelyvastuu on osoitettu johtokunnalle, se pystyy pitkäjänteisesti seuraamaan asiaa ja kehittämään omaa osaamistaan siinä.

Toisin kuin nykymallissa, seurakuntien yhteisvastuuta kustannustenjaossa on ehdotettavassa mallissa merkittävästi lisätty. Seurakuntaneuvosto toteaa, että tämä helpottaa yksittäisten seurakuntien taloudellista tilannetta, mutta voi vaikuttaa kielteisesti kustannustietoisuuteen sekä vaikeuttaa luopumispäätösten syntymistä. Mallia kehitettäessä on tärkeä muistaa se, että

Helsingin seurakuntayhtymän tavoitteena on vähentää tiloja 40 000-45 000 m² vuoteen 2030 mennessä.

Vastaus:

Tämä on tärkeä näkökulma. Sisäisten vuokrien ennakoitavuuden ja tasapuolisuuden lisäksi myös tilojen vähentäminen on keskeinen tavoite, jonka toteutumisesta tulee pitää huolta.

Jokaisella seurakunnalla on oma strategiansa. Seurakuntaneuvosto kokee haasteellisena, että yhtymän Kirkko Helsingissä strategia määrittelee rahanjakoa. Strategiaa muutetaan aika-ajoin, joten käytännössä seurakunnat eivät tiedä minkä sisältöiseen määrärahan perusteeseen pitkällä aikavälillä tarkasteltuna sitouduttaisiin. Nyt menossa olevalla strategiakaudella Kirkko Helsingissä -strategian osuuden muodostavat monikielisyys ja nuoret aikuiset. Seurakuntaneuvosto pitää tämän osuuden sisältöjä sinänsä kannatettavina. Seurakuntaneuvosto ehdotti jo edellisessä lausunnossaan, että määräytymisperusteissa huomioitaisiin nuoret ja nuoret aikuiset, joiden kirkkosuhteesta seurakuntien tulevaisuus pitkälti riippuu. Näiden lisäksi toimintaympäristön muutos puoltaisi myös lasten huomioimista tässä yhteydessä. Seurakuntaneuvosto kiittää valmistelijoita siitä, että määrärahojen määräytymisperusteita on materiaalissa selvästi avattu.

Vastaus:

Yhteinen kirkkoneuvosto pitää tärkeänä, että Kirkko Helsingissä -strategiaa toteutetaan perustyössä ja perustyön rahoituksen puitteissa. Nyt seurakuntien määrärahojen jakoperusteissa olevan Kirkko Helsingissä -strategian osuuden tavoitteena on luoda mahdollisuus strategian toteuttamiseen ja sen kohderyhmien tavoittamiseen. Kirkkolain mukaan jokainen seurakunta päättää kuitenkin itsenäisesti sille talousarviokehyksessä osoitettujen varojen käytöstä (KL 3:18).

Lähtökohtana on, että Kirkko Helsingissä -strategian mukaan määrittyviä jakoperusteita tarkastellaan strategian vaihtuessa. Joissain lausunnoissa on ehdotettu, että nyt esitettävät Kirkko Helsingissä -strategian mukaan määrittyvät jakoperusteet (nuoret aikuiset ja muut kuin kotimaisia kieliä puhuvat ihmiset) säilyisivät myös jatkossa. Tätä tulee tarkastella tulevaisuudessa.

Vuosaaren seurakunta

Yhteisvastuullisuus peruskorjausten osalta kuulostaa hyvältä, mutta kanavoituuko tilasta luopumisen hyöty enää seurakunnalle itselleen, vai jakautuuko sekin yhteisvastuullisesti? Jos ei, silloin malli ei kannusta tiloista luopumisiin, mikä oli tavoitteena.

Vastaus:

Seurakunnan käytössä olevan tilan sisäinen vuokra muodostuu tilan käyttö- ja ylläpitokuluista ja mahdollisesti tilaan tehtyjen perusparannusinvestointien poistoista. Kun seurakunta luopuu tilasta, seurakunta ei maksa enää näitä kuluja. Näiden kulujen osalta nyt esitettävä sisäisten vuokrien määrittelyperuste kannustaa edelleen tiloista luopumisiin. Peruskorjausinvestointien poistojen osuus ei kohdistu suoraan tilasta luopuvaan seurakuntaan. Se kuitenkin osaltaan pienentää seurakunnille osoitettavan määrärahan päältä veloitettavaa osuutta, mikä puolestaan lisää seurakunnille toimintaan jaettava määrärahan määrää.

Lisäksi esittelystä jäi epäselväksi, millainen euromääräinen vaikutus on sillä, että ”käyttötalouden kulujen jaksotusta ei enää sovelleta jatkossa.”

Vastaus:

Investointeihin liittyviä muita kustannuksia on viime vuosina tietoisesti kirjattu yhä enenevässä määrin investointikuluiksi, jolloin käyttötalouden kustannukset ovat pysyneet maltillisina. Näin jaksotuksen poistamisen ei merkittäväällä tavalla nähdä lisäävän sisäisten vuokrien ennakoimattomuutta.

”Mallissa investointien yhteisvastuullisuuden rajaa on laskettu” Mihin raja laskettiin? Aiemmin esitettiin 5 milj. euroa.

Vastaus:

Valmistelussa esillä olleessa mallissa B yhteisvastuullisuus koski 5 milj. euron ylittävien peruskorjausinvestointien poistoja niin, että näistä poistoista 70 % kohdistuisi tilan käyttäjän sisäiseen vuokraan ja loput 30 % jaettaisiin kaikille Helsingin seurakuntayhtymän toimijoille sisäisessä käytössä olevien neliöiden suhteessa. Tässä mallissa 5 milj. euroa ei siis ollut yhteisvastuullisuuden yhteissumma vaan kriteeri, jota suurempia remontteja yhteisvastuullisuus koski. Nyt esitettävässä sisäisten vuokrien määrittelyperusteessa seurakunnan vastaavat yhteisvastuullisesti kaikista peruskorjausinvestointien poistoista. Vuonna 2025 ne ovat yhteensä 3 414 318 euroa.

Seurakuntien tilat omistaa edelleen seurakuntayhtymä. Tähän mennessä seurakunnat ovat kuitenkin saaneet itse päättää luopuvatko he käyttämästään tilasta vai eivät. Ehdotus näyttäisi mahdollistavan sen, että yhtymässä voidaan valmistella päätös seurakunnan tilasta luopumisesta, vaikka seurakunta itse ei olisi tilasta luopumassa. Se pakottaisi seurakunnan supistamaan toimintaansa, kun ei ole enää tilaa sen järjestämiseen. Lisäksi jäi epäselväksi, millä reunaehdoilla seurakunta voi päättää omista tiloistaan. Tärkeää on, että kiinteistöjohtokunnalla ja YKV:llä on riittävästi tietoa päätöksenteko varten, että pystytään tekemään tasapuolisia päätöksiä.

Mutta miten mallissa otetaan huomioon se, jos yhtymä myy omistamansa tilan, josta seurakunta ei ole tehnyt luopumispäätöstä? Eli seurakunta itse ei ole vuokraamassa tilaa ulkopuolelta, mutta tilan myyminen ulkopuoliselle siirtää seurakunnan ulkoa vuokrattavaan tilaan. Tällaisessa tilanteessa ei ole oikein, jos seurakunnan vuokra nousisi rajusti.

- Päätäjien eri tasoilla on tunnettava ja sitouduttava Helsingin seurakuntayhtymän kiinteistö- ja tilankäyttöstrategioihin. Tiloihin liittyviä päätöksiä tehdään ja valtaa käytetään YKV:ssä, YKN:ssä, kiinteistöjohtokunnassa ja seurakunnissa. Riittävä tiedonkulku, avoimuus ja luottamus ovat tällaisessa päätöksenteossa välttämättömiä. Miten nämä turvataan?

Vastaus:

Kirkkolain ja Helsingin seurakuntayhtymän perussäännön mukaan yhtymä omistaa kaikki tilat. Näin ollen yhteinen kirkkovaltuusto voi myös päättää toimitilaverkosta kirkkojärjestyksen puitteissa (*KJ 3:52: Seurakunnalla tulee olla kirkko. [...] Jos samalla alueella toimii kielen perusteella kaksi seurakuntaa, näillä voi olla yhteinen kirkko.*) Kirkkolainsäädäntö ei ole tältä osin muuttunut, mutta Helsingissä käytäntö on painottanut vahvasti seurakuntien itsenäistä päätösvaltaa käytössään oleviin tiloihin. Seurakunta päättää edelleen kirkossa järjestettävästä toiminnasta kirkkojärjestyksen

mukaisesti (*KJ 3:53: Kirkon käyttämisestä päättää kirkkoherra yhdessä kirkkoneuvoston tai seurakuntaneuvoston kanssa. Kirkon käyttöä valvoo kirkkoherra.*).

Tavoitteena on, että yhteinen kirkkovaltuusto päättää Helsingin seurakuntayhtymän kiinteistöjen ja toimitilojen muodostamasta kokonaisuudesta vuoteen 2030. Seurakuntien tulee mukauttaa omat tilansa tuon päätöksen mukaisiksi. Samoin kiinteistöistä luopumiset tehdään päätöksen mukaisesti ja määrittelyssä aikataulussa. Näin ollen ei pitäisi tulla eteen tilannetta, jossa myydään kiinteistö, joka on vielä seurakunnan käytössä. Helsingin seurakuntayhtymän kiinteistöjen ja toimitilojen muodostaman kokonaisuuden valmistelussa kuullaan tiiviisti seurakuntia. Kirkkojen luokitteluun liittyvä lausuntokierros on osa asiaan liittyvää valmistelua.

- Tilankäyttötarve ja käyttöaste ovat tärkeitä ”mittareita”. Vaikea tarkastella neliöitä ilman, että tarkasteltaisiin myös käyttöastetta. Halvatkin neliöt ovat kalliita, jos niitä ei käytetä.

Vastaus:

Tämä on tärkeä näkökohta, joka on hyvä ottaa huomioon tiloihin liittyvässä valmistelussa.

- Laskelmista jäi epäselväksi, mikä vaikutus mallilla on erilaisessa taloudellisessa tilanteessa oleviin seurakuntiin 2026 alkaen. Laskelmat eivät kerro edes vuoden 2026 rahanjakoa, ainoastaan mikä se olisi uudella mallilla tänä vuonna.

Vastaus:

Sisäiset vuokrat määrittyvät viimeisimmän tilinpäätöksen lukujen mukaan. Nämä eivät ole vielä käytössä. Siihen, millainen kustannusvaikutus sisäisillä vuokrilla on seurakunnille vuonna 2026, vaikuttavat peruskorjausinvestointien poistojen määrä, mikä vähennetään seurakunnille osoitetun määrärahan päältä, sekä yksittäiseen seurakuntaa kohdistuvat perusparannusinvestoinnin poistot. Seurakuntien määrärahaosalta suurin vaikuttava tekijä on seurakunnille jaettavissa olevan rahan määrä. Myös tämä selviää vasta myöhemmin. Seurakunnan määrärahajakoon vaikuttavat tunnusluvut eivät sen sijaan muutu kovinkaan paljon vuosien välillä.

- Kannamme myös huolta siitä, miten seurakunnat, joissa on keskustan suuria kirkkoja selviävät.

Vastaus:

Yhteisvastuullisuus peruskorjausinvestointien poistojen osalta auttaa keskustan suuria kirkkoja, jotka halutaan pitää erityisen hyvässä kunnossa. Seurakuntien määrärahojen jakoperusteiden tarkastelussa myös Tuomiokirkkoseurakunnan erityisliisän tasoa on nostettu 2,5 prosenttiin seurakunnille jaettavan määrärahan määrästä (aiemmin 2,3 % suomenkielisille seurakunnille osoitetusta määrärahasta).

On hyvä, että Kirkko Helsingissä -strategia tavoitteineen vaikuttaa sekä rahanjakoon että sisäisiin vuokriin. Mutta kannustaako se kuitenkin esim. vieraskielisten kirkkoon kuulumattomien asukkaiden parissa tehtävään työhön, vaikka strategian valinnat siihen ohjaavat? Niiden seurakuntien, joiden alueella asuu paljon vieraskielisiä (muut kuin suomi, ruotsi ja saame), jäsenprosentti on selvästi alhaisempi kuin niissä, joissa heitä on vähemmän. Esim. Vuosaarella vieraskielisten osuus asukkaista on n. 30 % ja heidän osuutensa on kasvanut systemaattisesti noin prosenttiyksikön verran joka vuosi. Tämän kehityksen arvioidaan jatkuvan aika samankaltaisena. Joten kun ehdotuksessa seurakuntien jäsenten osuuden painoarvoa kasvatetaan 70 % → 80 %, ja

samalla alueella asuvien osuuden painoarvoa tiputetaan 30 % → 20 %, niin tällä tulee olemaan jo iso vaikutus saamamme kehysmäärärahan suuruuteen. Emme siis pidä tätä hyvänä muutoksena.

- Hyvä, että toimintakin on rahanjaon perustana, mutta aika pienesti. Auttaako malli kehittämään toimintaa vai vahvistaako ylläpitämään ”säilyttävää toimintaa”? Lakisääteiset perustehtävät on hoidettava.
- Toiminnan määrän lisäksi toiminnan vaikuttavuus on merkityksellistä. Voitaisiinko toiminnan vaikuttavuutta käyttää jatkossa mittarina rahan jaossa? Vaikuttavuuden arviointiin tarvittaisiin luotettavia mittareita.

Vastaus:

Seurakuntien määrärahojen jakoperusteiden perusosassa alueella asuvien osuutta on pienennetty. Sen sijaan toiminnan perusteella määrittävässä jako-osuudessa alueella asuvat huomioidaan sekä diakonisen tarpeen että vieraskielisyyden osalta. Kaikkineen kysymys siitä, missä määrin seurakuntien määrärahaossa tulee ottaa huomioon seurakuntaan kuuluvat ja alueella asuvat ihmiset, jakaa vahvasti Helsingin seurakuntia.

Kirkkolain mukaan jokainen seurakunta päättää itsenäisesti sille talousarviokehyksessä osoitettujen varojen käytöstä (KL 3:18). Seurakunta päättää siis viime kädessä itse, kuinka paljon se mitään työtä ja sen kehittämistä resurssoi. Jatkossa on hyvä löytää erilaisia mielekkäitä mittareita, joilla toiminnan vaikuttavuutta on mahdollista osoittaa.

Esittely olisi voinut olla selkeämpi, tekstien ja taulukoiden tulisi olla selkeämmät, jotta kaikki päättäjät ymmärtävät, mistä missäkin asiassa on kyse ja mihin kaikkeen asialla on vaikutusta.

Vastaus:

Asian esittelyä on pyritty selkeyttämään lausuntokierroksella olleeseen tekstiin verrattuna. Asia on moniulotteinen, mikä luo haastetta sen kuvaamiseen niin, että kuvaus olisi yhtä aikaa mahdollisimman helposti hahmotettava ja tarkka.

Mallin on tarkoitus olla tasapuolinen. Kuitenkin suurimmalla osalla seurakunnista ei ole mitään mahdollisuutta lisätuloille mm. pääsymaksujen muodossa. Eikö tämäkin pitäisi ottaa huomioon määrärahoja jaettaessa?

Vastaus:

Kun asiaa kysyttiin syksyn 2024 lausuntokierroksella, useampi seurakunta katsoi, että pääsymaksutulot tulisi käsitellä omana kokonaisuutenaan sisäisten vuokrien ja seurakuntien määrärahojen valmistelun jälkeen. Tämän vuoksi asiaa ei ole huomioitu tässä päätösehdotuksessa.

On hyvä, että mallia ollaan uudistamassa, mutta sillä on todella kauaskantoiset vaikutukset. On vaikea nähdä, millainen vaikutus mallilla on pitkällä aikavälillä kullekin seurakunnalle.

Vastaus:

Seurakuntien määrärahaossa osalta tilastot osoittavat, että erilaiset määrärahajakoon vaikuttavat tekijät (sekä väestöön liittyvät, esim. kirkkoon kuuluminen ja alueen diakoninen tarve, että toiminnan kautta määräytyvät, kuten kaste ja rippikoulu) pysyvät kohtuullisen stabiileina eikä niissä

ole suuria poikkeamia vuosien välillä. Näin ollen pitkällä aikavälillä tarkasteltuna määrärahojen jakoperusteen pitäisi olla ennakoitava. Myös sisäisten vuokrien osalta esitettävä määrittelyperuste vähentää peruskorjausinvestoinneista yksittäiselle seurakunnalle aiheutuvaa kustannuspainetta.

Johannes församling

Johannes församling betonar att brådska inte får orsaka att dåligt genomtänkta eller halvfärdiga formuleringar skapar oväntade problem. För att undvika den risken ser vi det som en möjlighet att skjuta reformen framåt ett år.

Vastaus:

Valmistelu on tehty sille asetetussa aikataulussa. Lausuntokierroksella ei ole tullut esiin mitään sellaista, jonka vuoksi valmistelua on syytä jatkaa vielä vuodella eteenpäin.

Det är viktigt att församlingens beslutanderätt gällande egna utrymmen inte äventyras genom otydliga formuleringar. GKF:s mandat att fatta beslut om utrymmen måste vara begränsat till situationer där det är en följd av ändringar i fastighetsbeståndet som helhet.

Vastaus:

Kirkkolain ja Helsingin seurakuntayhtymän perussäännön mukaan yhtymä omistaa kaikki tilat. Näin ollen yhteinen kirkkovaltuusto voi myös päättää toimitilaverkosta kirkkojärjestyksen puitteissa (*KJ 3:52: Seurakunnalla tulee olla kirkko. [...] Jos samalla alueella toimii kielen perusteella kaksi seurakuntaa, näillä voi olla yhteinen kirkko.*) Kirkkolainsäädäntö ei ole tältä osin muuttunut, mutta Helsingissä käytäntö on painottanut vahvasti seurakuntien itsenäistä päätösvaltaa käytössään oleviin tiloihin. Tavoitteena nimenomaan on, että tilojen kokonaisverkostosta tehdään pidemmän aikavälin kattava linjapäätös.

Matteus församling

Svar på frågorna finns nedan tillsammans med den finska texten.

- Även om man i texten antyder att medlemsantalets betydelse skall öka, påverkar medlemsantalet nu mindre än förr. I nuvarande modell fördelas 70 % av anslagen på basen av medlemmar - i det nya förslaget bara 60 % (80/20 fördelningen tillämpas bara på 75 % av anslagen).
- Det är viktigt att komma ihåg att en församling inte kan rå för vilken kyrka man fått. Vissa har kyrkobyggnader som ger goda inkomster, andra har onödigt stora kyrkor som är svåra att hyra ut.
- Även de andra aktörerna i kyrkan/huset påverkar kostnaderna. Även om Matteus trivs utmärkt med att dela kyrksal med det engelska- och ryska arbetet, är det ett faktum att vi skulle ha en helt annorlunda ekonomisk situation om vi delade kyrksal med en finsk församling. Nu betalar vi hela hyran för kyrksalen men vid delning med en finsk församling skulle hyran halveras.
- Vi är glada över att man nu fördelar en verksamhetsbaserad del. Vi skulle dock önska att också vardagsverksamhet (klubbar, läger, konserter, samtal o.v.s.) kunde beaktas. Sanningen är att

Ju mera verksamhet/aktiva församlingsmedlemmar man har, desto dyrare blir det (både vad gäller verksamhetskostnader och interna hyror). Förslaget ger ingen belöning för aktiv verksamhet, vilket inte uppmuntrar till tillväxt. Ju mindre man gör, desto bättre klarar man sig ekonomiskt.

- Att beakta antalet unga vuxna och 80-åringar som bor på området är problematiskt eftersom båda åldersgrupperna bor där det finns boendemöjligheter (studiebostäder/äldreboenden) för dem, men ändå är de ofta aktiva i den församling där de gått skriban/varit aktiva.
- Vi är glada över att antalet konfirmander beaktas i fördelningen av resurser. Dock är det knepigt med en kompensation som kommer i efterhand - man behöver pengarna det året då man har många konfirmander (förutsägbarheten är svår). Vidare konstaterar vi att formuleringarna i den svenska översättningen inte motsvarar originaltexten, men vi utgår från att man skulle få ersättning också för utomstående konfirmander (konfirmander från andra Helsingforsförsamlingar)? Vi upplever det omöjligt att jämföra denna kompenserings med det nuvarande systemet (som vi varit mycket nöjda med) och därför vill vi betona att vi inte klarar av en minskning i dessa anslag utan att det påverkar kvalitén på skriftskolan.
- Vi upplever det problematiskt att samfällighetens strategi blandas in i anslagsfördelningen. Det blir svårt - eller omöjligt - att bygga upp ett långsiktigt arbete och att använda resurserna ansvarsfullt då strategin är något som ändras och utvecklas (vilket den bör göra).
- Vi ställer oss också lite kritiskt till beaktandet av övriga språkgrupper som bor på området i anslagsfördelningen. Beaktas då samma människor både för den finska och för den svenska församlingen på området? Skall även medlemmar av andra religioner beaktas? Förväntas man använda pengarna till arbete bland dem?
- Vi önskar även att omfattningen av arbetet (antal aktiva och antal anställda) skulle beaktas vid utdelningen av bidrag för språkminoriteternas arbete, eftersom det direkt påverkar behovet av utrymmen (hyror), vaktmästartjänster, sekreterartjänster och kyrkoherdens arbetstid.

Avslutningsvis vill vi konstatera att detta förslag inte tar ställning till fördelningen mellan församlingarna och samfälligheten. Vi önskar att justeringar sker i den riktningen att församlingarna får mera verksamhetsmedel, medan mindre pengar går åt till administration och stödfunktioner.

Vi upplever även att tidtabellen känns brådskande och konstaterar att man hellre kunde skjuta fram förändringarna än göra förhastade beslut.

Matteus församling | Lausunto sisäisten vuokrien määrittelyperusteista ja seurakunnille osoitettavan määrärahan jakoperusteista vuodesta 2026 alkaen

- Vaikka tekstissä viitataan siihen, että jäsenmäärän merkitys kasvaisi, jäsenmäärän vaikutus on uudessa ehdotuksessa pienempi kuin aiemmin. Nykyisessä mallissa 70 % määrärahoista jaetaan jäsenten määrän perusteella – uudessa ehdotuksessa vain 60 % (80/20-jako koskee vain 75 % määrärahoista).

Vastaus:

Seurakuntien määrärahojen jakoperusteiden perusosassa seurakunnan jäsenten osuutta on kasvatettu. Perusosan painoarvo sen sijaan on hieman pienempi kuin aiemmin, sillä jakoperusteessa huomioidaan myös seurakuntien ydintoimintaa. Toiminnan perusteella määrittävässä jako-osuuden tekijöistä seurakunnan jäseniin kohdistuvat kastettujen, seurakunnan rippikoulun käyneiden sekä nuorten aikuisten osuudet. Kaikkineen kysymys siitä, missä määrin

seurakuntien määrärahaossa tulee ottaa huomioon seurakuntaan kuuluvat ja alueella asuvat ihmiset, jakaa vahvasti Helsingin seurakuntia.

- On tärkeää muistaa, että seurakunta ei voi vaikuttaa siihen, minkä kirkon se on saanut. Joillakin on kirkkorakennuksia, jotka tuottavat hyvin tuloja, kun taas toisilla on tarpeettoman suuria kirkkoja, joita on vaikea vuokrata eteenpäin.

Vastaus:

Kun asiaa kysyttiin syksyn 2024 lausuntokierroksella, useampi seurakunta katsoi, että pääsymaksutulot tulisi käsitellä omana kokonaisuutenaan sisäisten vuokrien ja seurakuntien määrärahojen valmistelun jälkeen. Tämän vuoksi asiaa ei ole huomioitu tässä päätösehdotuksessa.

- Myös muut kirkossa/talossa toimivat tahot vaikuttavat kustannuksiin. Vaikka Matteus seurakunta viihtyy hyvin jakaessaan kirkkosalin englanninkielisen ja venäjänkielisen työn kanssa, on selvää, että taloudellinen tilanteemme olisi täysin erilainen, jos jakaisimme kirkkosalin suomenkielisen seurakunnan kanssa. Nyt maksamme koko kirkkosalin vuokran itse, mutta jos jakaisimme sen suomenkielisen seurakunnan kanssa, vuokra puolittuisi.

Vastaus:

Tämä on totta: vieraskielisen työn osalta kotipesäseurakunta maksaa tilasta tulevat kulut. Tätä kompensoidaan vieraskielisen työn lisällä, joka tässä esityksessä nousee merkittävästi aiempaan päätökseen verrattuna (aiemmin kaikki ryhmät yhteensä 68 000 e, nyt esityksenä 0,5 % seurakunnille jaettavasta määrärahasta, joka vuoden 2025 luvuilla on yhteensä 250 000 e).

- Olemme iloisia siitä, että nyt osa määrärahoista jaetaan toiminnan perusteella. Toivoisimme kuitenkin, että myös arjen toiminta (kerhot, leirit, konsertit, keskustelut jne.) huomioitaisiin. Totuus on että mitä enemmän toimintaa ja aktiivisia seurakuntalaisia on, sitä kalliimmaksi toiminta tulee (sekä toiminnallisten kustannusten että sisäisten vuokrien osalta). Ehdotus ei palkitse aktiivisesta toiminnasta, mikä ei kannusta kasvuun – mitä vähemmän toimintaa järjestää, sitä paremmin selviää taloudellisesti.

Vastaus:

Tämä on ymmärrettävä näkökulma. Arjen toiminnan huomioiminen vaatisi kuitenkin rahanjakoa toimintatilastojen pohjalta. Tilastointi ei ole tällä hetkellä sillä tasolla, että rahanjako voisi pohjautua siihen. Voi myös nähdä suuren riskin siinä, että seurakuntien rahanjako perustuu edes osittain seurakuntien itse ilmoittamien tietojen, ei virallisten tilastotietojen pohjalta. Seurakunnat myös vierastavat niissä tehtävän toiminnan vertaamista keskenään. Kaiken tämän vuoksi rahanjaossa käytetään virallisia tilastotietoja, jotka saadaan keskeisestä seurakuntien ydintoiminnasta.

- Nuorten aikuisten ja 80-vuotiaiden määrän huomioiminen alueella on ongelmallista, koska molemmat ikäryhmät asuvat siellä, missä on heidän tarpeisiinsa sopivia asumisratkaisuja (opiskelija-asunnot, palvelutalot). Usein he ovat kuitenkin aktiivisia siinä seurakunnassa, jossa ovat käyneet rippikoulun tai ovat olleet mukana toiminnassa.

Vastaus:

Suomen evankelis-luterilainen kirkko on järjestäytynyt parokiaalisesti eli alueellisesti. Ajatuksena on, että kukin seurakunta vastaa omalla alueellaan asuvien ihmisten palvelemisesta. Myös määrärahojen jakaminen on toteutettu tämän periaatteen pohjalta. On varmasti olemassa tilanteita, joissa ihminen saa tarvitsemansa palvelun naapuriseurakunnasta oman seurakuntansa tilalta. Tilannetta on varmasti hyvä seurata tulevaisuudessa, ja mikäli tarvetta ilmenee, pohtia tarvittavia ratkaisuja asiaan vastaamiseksi.

- Olemme tyytyväisiä siihen, että rippikoululaisten määrä huomioidaan resurssien jaossa. On kuitenkin haastavaa, että korvaus tulee jälkikäteen – rahat tarvitaan juuri sinä vuonna, jolloin rippikoululaisten määrä on suuri (ennustettavuus on vaikeaa). Lisäksi huomaamme, että suomenkielisen ja ruotsinkielisen tekstin sanamuodot eivät vastaa toisiaan. Lähdemme kuitenkin siitä oletuksesta, että korvausta saisi myös muista Helsingin seurakunnista tulevista rippikoululaisista? Koemme, että tätä kompensatiota on mahdotonta verrata nykyiseen järjestelmään (johon olemme olleet erittäin tyytyväisiä), ja siksi haluamme korostaa, että emme selviä näiden määrärahojen vähennyksestä ilman, että se vaikuttaa rippikoulun laatuun.

Vastaus:

Kun lasketaan vuoden 2025 luvuilla, nyt esitettävä rippikouluun liittyvä määrärahaosuus tuo seurakunnille rahaa hieman yli 900 euroa/rippikoululainen. Tällä hetkellä käytössä olevassa tasausmekanismissa yhden rippikoululaisen laskennallinen kulu seurakunnalle on 800 euroa. Nyt esitettävä määrärahaosuus on siis tätä suurempi.

Tasausmekanismin kautta on tasattu Helsingin seurakuntayhtymän alueella tapahtuvaa liikkumista, mutta se ei ole korvannut seurakunnan omalta alueelta tulevia rippikoululaisia. Nyt esitettävä määrärahaosuus kattaa kaikki seurakunnan rippikouluissa käyneet Helsingin seurakuntien jäsenet. Tasausmekanismiin verrattuna pois jäävät vain muiden seurakuntien alueelta tulevat kirkkoon kuulumattomat rippikoululaiset.

Tulevaisuudessa lienee hyvä seurata, kuinka rippikoulun perusteella jaettavan määrärahan määrä / rippikoululainen kehittyi sekä korjata tilannetta tarvittaessa. Tällä hetkellä määrärahan määrä / rippikoululainen on kuitenkin hyvällä tasolla.

- Pidämme ongelmallisena sitä, että seurakuntayhtymän strategia sidotaan määrärahojen jakoon. Työn rakentaminen pitkällä tähtäimellä ja resurssien vastuullinen käyttö on vaikeaa – tai mahdotonta – kun strategia muuttuu ja kehittyi (mitä sen täytyykin tehdä).

Vastaus:

Yhteinen kirkkoneuvosto pitää tärkeänä, että Kirkko Helsingissä -strategiaa toteutetaan perustyössä ja perustyön rahoituksen puitteissa. Nyt seurakuntien määrärahojen jakoperusteissa olevan Kirkko Helsingissä -strategian osuuden tavoitteena on luoda mahdollisuus strategian toteuttamiseen ja sen kohderyhmien tavoittamiseen. Kirkko Helsingissä -strategiaan liittyvät jako-osuudet muuttuvat, mikäli yhteinen kirkkovaltuusto uudesta strategiasta päättäessään muuttaa strategian valintoja.

- Suuntaamme myös kriittisen katseen siihen, että määrärahojen jaossa huomioidaan alueella asuvat muut kieliryhmät. Lasketaanko samat henkilöt sekä suomenkielisen että ruotsinkielisen

seurakunnan hyväksi? Tuleeko myös muiden uskontojen jäseniä huomioida? Oletetaanko, että määrärahat käytetään heidän parissaan tehtävään työhön?

Vastaus:

Koska suomen- ja ruotsinkieliset seurakunnat ovat alueellisesti päällekkäisiä, muiden kuin kotimaisia kieliä puhuvien jako-osuuden laskemisessa samat henkilöt lasketaan suomen- ja ruotsinkielisten seurakuntien jako-osuuteen. Tämä on mahdollista, koska suomenkielisille seurakunnille ja ruotsinkielisille seurakunnille osoitetut määrärahaosuudet on tätä aiemmin erotettu toisistaan (päättösesityksen kohta 12.c.). Kirkkolain mukaan jokainen seurakunta päättää itsenäisesti sille talousarviokehityksessä osoitettujen varojen käytöstä (KL 3:18).

- Toivomme myös, että työn laajuus (aktiivisten jäsenten ja työntekijöiden määrä) otetaan huomioon kielivähemmistöjen työhön suunnattujen määrärahojen jaossa, sillä se vaikuttaa suoraan tilatarpeeseen (vuokrat), vahtimestaripalveluihin, sihteeripalveluihin ja kirkkoherran työmäärään.

Vastaus:

Tähän asti vieraskielisen työn lisää on maksettu saman verran jokaiselle vieraskieliselle ryhmälle. Näin esitetään tehtäväksi myös nyt. Valmistelussa on tarkasteltu sitä, olisiko vieraskielisen työn lisää mahdollista maksaa ryhmän koon tai toiminnan aktiivisuuden pohjalta. Tämä voisi tapahtua joko toiminnan tilastoinnin perusteella tai sen perusteella, kuinka paljon Helsingin seurakunnissa on jäsenenä kutakin kieltä äidinkielenään puhuvia. Tilastoja tarkastellessa on kuitenkin epäselvää, missä määrin kumpikaan yllä esitellyistä kriteereistä kertoo ryhmän todellisesta koosta ja/tai aktiivisuudesta. Rahanjaossa käytettävien tietojen tulee olla pitäviä ja yksiselitteisiä. Tämän vuoksi esitämme, että vieraskielisen työn lisä jaetaan jatkossakin tasan kaikkien Helsingin seurakuntayhtymässä olevien vieraskielisten ryhmien kesken.

Lopuksi toteamme, että tämä ehdotus ei ota kantaa määrärahojen jakoon seurakuntien ja seurakuntayhtymän välillä. Toivomme, että jakoperusteita muutetaan siihen suuntaan, että seurakunnille jää enemmän määrärahaa toimintaan, kun taas hallintoon ja tukipalveluihin kuluu vähemmän varoja.

Koemme myös, että aikataulu on kiireinen ja toteamme, että muutosaikatauluja mieluummin lykkätsiisiin eteenpäin, kun että tehdään liian nopeita päätöksiä.

Vastaus:

Seurakuntien ja yhteisten palveluiden välinen määrärahajako perustuu määriteltyyn työnjakoon seurakuntien ja yhteisten palveluiden välillä. Yhteinen kirkkovaltuusto päättää seurakuntien ja yhteisten palveluiden välisestä työnjaosta Työnjako-projektin linjausten pohjalta. Tavoitteena on, että projekti valmistuu vuoden 2025 aikana. Tehdyt päätökset huomioidaan, kun valmistellaan kokonaisu-määrärahanjakoa vuodelle 2027 ja siitä eteenpäin.

Valmistelu on tehty sille asetetussa aikataulussa. Lausuntokierroksella ei ole tullut esiin mitään sellaista, jonka vuoksi valmistelua on syytä jatkaa vielä vuodella eteenpäin.

Petrus församling

Petrus församling understöder det nya kompromissförslaget om principer för fastställandet av internhyrorna samt fördelningen av församlingarnas anslag.

Yhteistyötoimikunta

Seurakunnille osoitettavan määrärahan jakomallin sekä sisäisen vuokran määräytymisperusteiden muutoksen arvioidaan selkeyttävän pitkällä tähtäimellä seurakuntien toimintaedellytyksiä. Yhteistyötoimikunta kuitenkin toteaa, että esitetyt muutokset voivat aiheuttaa lyhyellä tähtäimellä seurakunnissa ennakoimattomia henkilöstövaikutuksia, joita esityksen vaikutusarvioinneissa ei ole riittävästi huomioitu.

Vastaus:

Kirkkolain mukaan jokainen seurakunta päättää itsenäisesti sille talousarviokehyksessä osoitettujen varojen käytöstä (KL 3:18). Tämä koskee myös mahdollisia henkilöstöön liittyviä vaikutuksia, joita ei ole tämän vuoksi valmistelussa mahdollista arvioida. Enemminkin voidaan arvioida, että yhteisvastuullisuus peruskorjausinvestoinneissa vähentää sisäisten vuokrien ennakoimattomuutta ja tätä kautta pienentää myös mahdollisia henkilöstöön kohdistuvia vaikutuksia.

Seurakuntayhtymän johtoryhmä

Mikäli malli otetaan käyttöön, täytyy yhteisesti sopia keinot huolehtia siitä, että tavoitteet kiinteistöistä luopumiseksi saavutetaan. Tämä vaati seurantaa ja raportointia, jotta pystytään seuraamaan kiinteistöluopumistavoitteen toteutumista tilanteessa, jossa ohjaava vaikutus taloudellisesti pienenee oleellisesti. Näin pyrittäisiin myös välttämään tilanne, jossa luopumispäätöksiä jouduttaisiin tekemään seurakunnan toiveen vastaisesti.

Vastaus:

Tämä on tärkeä näkökulma. Sisäisten vuokrien ennakoitavuuden ja tasapuolisuuden lisäksi myös tilojen vähentäminen on keskeinen tavoite, jonka toteutumisesta tulee pitää huolta.